

La variació lingüística a *Solitud*, de Víctor Català, i a les seves traduccions al castellà i a l'alemany

Eva Garcia-Pinos

TESI DOCTORAL UPF / 2018

DIRECTORES DE LA TESI

Dra. Victòria Alsina Keith i Dra. Jenny Brumme

DEPARTAMENT DE TRADUCCIÓ I CIÈNCIES DEL LLENGUATGE

ANNEX DIGITAL

Contingut dels annexos digitals:

ANNEX 1: <i>ASPECTS OF VARIETIES DIFFERENTIATION</i>	3
ANNEX 2: MODEL DE PRIORITAT I RESTRICCIONS (P+R)	7
ANNEX 3: COMPARACIONS NO FRASEOLÒGIQUES	9
ANNEX 4: COMPARACIONS FRASEOLÒGIQUES	24
ANNEX 5: IODITZACIÓ (VEU PASTOR, TP)	30
ANNEX 6: <i>AYGUA I AYGA</i>	52
ANNEX 7: PRONOMS PERSONALS (FORMES PLENES).....	59
ANNEX 8: PARTÍCULA <i>PLA</i> (VEU DEL PASTOR).....	66
ANNEX 9: RIMES (CAPÍTOL 6).....	69
ANNEX 10: <i>DENDE, AGORA, MESMO</i> (VEU PASTOR, GARRIGA)	72
ANNEX 11: <i>MOS I VOS</i> (PASTOR, GARRIGA)	79
ANNEX 12: CERQUES CTILC.....	82
ANNEX 13: CERQUES CORDE.....	92

ANNEX 1: *Aspects of varieties differentiation*

Gregory (1967); Gregory i Carroll (1978)

DIAGRAM I

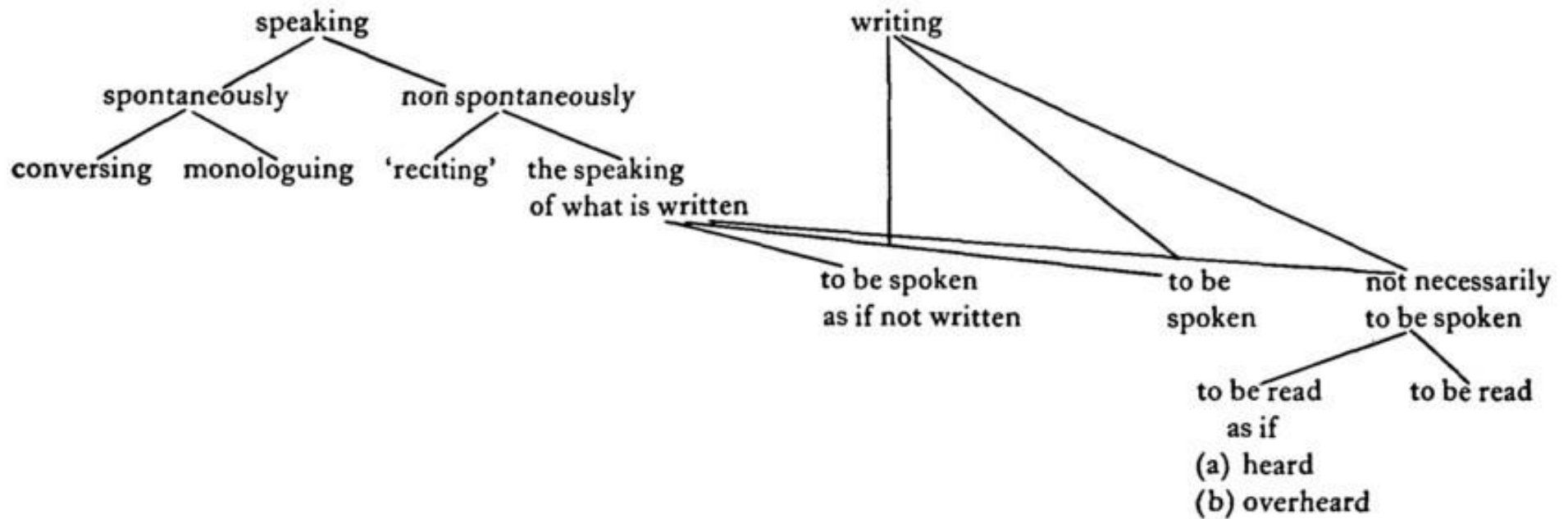
suggested categories of dialectal variety differentiation

	<i>situational categories</i>	<i>contextual categories</i>	<i>examples of English varieties (descriptive contextual categories)</i>	
user's	individuality	idiolect	Mr. X's English, Miss Y's English	DIALECTAL VARIETIES: the linguistic reflection of reasonably permanent characteristics of the USER in language situations
	temporal provenance	temporal dialect	Old English, Modern English	
	geographical provenance	geographical dialect	British English, American English	
	social provenance	social dialect	Upper Class English, Middle Class English	
	range of intelligibility	standard/non standard dialect	Standard English, Non Standard English	

DIAGRAM 2
suggested categories of diatypic variety differentiation

	<i>situational categories</i>	<i>contextual categories</i>	<i>examples of English varieties (descriptive contextual categories)</i>	
user's	purposive role	field of discourse	Technical English, Non-Technical English	} DIATYPIC VARIETIES: the linguistic reflection of recurrent characteristics of user's USE of language in situations
	medium relationship	mode of discourse	Spoken English, Written English	
	addressee relationship	tenor of discourse		
	(a) personal (b) functional	personal tenor functional tenor	Formal English, Informal English Didactic English, Non-Didactic English	

DIAGRAM 3
 suggested distinctions along the dimension of situation variation
 categorised as user's medium relationship

ANNEX 2: Model de prioritat i restriccions (P+R)

Zabalbeascoa (2001: 136–137)

1. Opcions

- a. Traduir o no? Traduir: Què, per a què, per què, per a qui?
- b. Funcions per al TM i el seu mitjà de transmissió i difusió.
- c. El perfil del traductor i el seu entorn laboral. Traduir: Per qui?

4. Prioritats

- a. Font: (autoritat, origen de la norma).
- b. Rang jeràrquic: més o menys alt (obligatori) o baix (opcional)
- c. Nivell: funcional, formal, equivalència.
- d. Àmbit: *Global* o *Local*.
- e. Signe: positiu o negatiu.

2. Factors

- a. Anàlisi i avaluació del TP.
- b. Factors que incideixen en el TM.
- c. Factors contrastius pertinents.
- d. Quins factors prioritats (Ps) i quins restriccions (Rs)?

3. Restriccions

- a. Font: textual o contextual.
- b. Força: forta, dèbil, nul·la.
- c. Nivell: lingüístic, estilístic, etc.
- d. Àmbit: *Global* o *Local*. Quina part del text queda afectada?
- e. Quines són les Ps?

5. Criteris d'avaluació

- a. *Ambició*: nombre i rang de les Ps, traducció rica=ambició complerta.
- b. *Subjectivitat*: diferències de presència, rang i nombre de Ps + diferències textuais entre TP i TM.
- c. *Dificultat* d'una traducció: nombre i força de les Rs; la dificultat és més alta si l'ambició també ho és.
- d. *Qualitat*: compliment dels criteris d'avaluació aplicats.

ANNEX 3: Comparacions no fraseològiques

(construccions *X com Y* i similars)

Català (1905)	Garriga (1907)	Losada (1986)	Vogel (1909)	Zickmann (2007)
[v. narrativa] Tantost encahuada en son niu de la estora, ab el farcellet de la roba al cayre y la esquena arrimada a un coster, se desféu el mocador que duya com una teuladeta sobre la cara , y agafantlo pels bechs l'esbategà contra les galtes. (p. 2)	[v. narrativa] Ya colocada en su nido de la bolsa con el fardelillo al lado y la espalda reclinada en uno de los costados del carro, desató el pañuelo que llevaba en la cabeza algo echado sobre la frente , y cogiéndolo por las puntas, lo agitó sobre sus mejillas. (p. 6)	[v. narrativa] Luego, encovada en su nido de estera, con el hatillo de la opa al lado y adosada al adral, deshizo el nudo del pañuelo que llevaba en visera sobe la cara y, cogiéndolo por las puntas, lo agitó contra las mejillas. (p. 7)	[v. narrativa] Sie schlüpfte in ihr Rest unter dem Strohdach, legte das Kleiderbündel in eine Ecke, lehnte den Rücken an eine Seitensparre, knüpfte das Kopftuch, das sie über die Stirne gezogen hatte , auf und fächelte mit den Zipfeln ihren Wangen Kühlung zu. (p. 13)	[v. narrativa] Kaum war sie in ihr Strohnest gekrochen, neben sich das Kleiderbündel, lehnte sie sich an einen Seitensparren, nahm das Kopftuch ab, das sie wie ein kleines Dach in die Stirn gezogen hatte , faßte es bei den Ecken und wedelte sich damit zu. (p. 7–8)
[v. narrativa] Al cim s'arrapavan les tanques de les feixes, fetes, a trossos, ab etzevares assocades, quines fulles, testes y polpudes, ferían l'espay	[v. narrativa] En la parte superior de ésta aferrábanse los setos vivos de los bancales, formados á trozos por compactas filas de pitas de enhiestas	[v. narrativa] En lo alto se aferraban los setos de los bancales, formados a trozos por pitas rebanadas, cuyas hojas, toesas y carnosas, herían el	[v. narrativa] Ganz oben hatten sich die Hecken der Felder eingewurzelt, streckenweise gebildet aus stämmigen Pitasträuchern, deren steife, fleischige	[v. narrativa] Oberhalb davon zog sich entlang der Terrassenfelder eine Hecke aus Agavengruppen, die mit ihren harten, fleischigen

<p>com glavis apomellats, y a trossos ab tamarius de brancada bellugadissa o rengleres d'arns que allavors comensavan sa blanca florida tota enrondada de punxes. (p. 3)</p>	<p>y crasas hojas que como manojos de espadas rasgaban el espacio, y á trozos por tarayes de tembloroso ramaje y por hileras de espinos que á la sazón mostraban la nueva flor completamente blanca y rodeada de pinchos. (p. 7)</p>	<p>espacio como espadas arracimadas, y, a trechos , con tamariscos de ramaje agitado o filas de escaramujos que iniciaban entonces su blanca floración circundada de espinas. (p. 8)</p>	<p>Blätter gleich Schwerter in die Luft stachen, aus Tamarisken mit schwankendem Gezweig oder Reihen von Christaugen, die gerade ihre stachlichten, weißen Knopfen zu öffnen begannen. (p. 14)</p>	<p>Blättern die Luft durchstachen wie Sträube aus Schwertern, dazwischen wieder Tamarisken mit ihrem zittrigen Geäst und (9) Reihen von Ginsterbüschen, deren stachelbewehrte weiße Blüten sich soeben zu öffnen begannen. (p. 8–9)</p>
<p>[v. narrativa] Aleshores s'hi veyan virolejar arreu les notes frescals y alegres de la verdura tendra, clapejant la grogor colrada del terror, en mitj dels viarons d'aygua clara, qu'espurnejavan al sol</p>	<p>[v. narrativa] Destacábanse en ellas, á la sazón, infinidad de manchas verdes: plantíos de hortaliza, cuya alegre y fresca nota matizaba la tostada amarillez del terreno encuadrado por</p>	<p>[v. narrativa] Destacaban ahora por todas partes las notas frescas y alegres de las hortalizas tiernas, moteando el pardo oscuro de la tierra, entre reguerillos de agua clara que destelleaban al sol</p>	<p>[v. narrativa] Um diese Zeit prangten die allenthalben in den frischen, heitern Tönen der zarten Pflanzungen, die als grüne Tupfen auf den gelbroten Acker aufgetragen schienen, und</p>	<p>[v. narrativa] Um diese Jahreszeit sprossen überall die jungen Gemüsepflanzen aus dem Gelbrot des Bodens und setzten frische, leuchtende Farbtupfer zwischen die hellen Streifen der</p>

<p>com llenques d'espill. (p. 3)</p>	<p>largas acequias de agua, tan clara, que á los rayos del sol brillaba como un espejo. (p. 7)</p>	<p>como espejos fragmentados. (p. 8)</p>	<p>die Rinnen klaren Wassers bliften spiegelblank in der Sonne. (p. 15)</p>	<p>Wasserkanäle, die in der Sonne funkelten wie Spiegelglas. (p. 9)</p>
<p>[v. narrativa] A n'aquí no s'en hi veyá una de bestia de mal profit, mes les persones s'hi estavan espesses com els dits en les mans: [...] (p. 4)</p>	<p>[v. narrativa] Aquí, en cambio, no se veía un solo animal esmirriado, y estaba la gente tan apiñada y junta como los dedos de la mano. (p. 8)</p>	<p>[v. narrativa] Pero aquí no se veía ni un animal escuálido, y la gente andaba junta como los dedos de la mano: [...]. (p. 8)</p>	<p>[v. narrativa] Hier war wohl kein noch so klägliches Stück Vieh zu sehen, aber die Menschen saßen so dicht beieinander wie die Finger auf der Hand. (p. 15–16)</p>	<p>[v. narrativa] Hier hingegen war kein einziges nutzloses Stück Vieh zu sehen, zudem lebten die Menschen so nah beieinander wie die Finger einer Hand [...] (p. 10)</p>
<p>[v. narrativa] Allà baix, en la terra de la Mila, la gent s'esgranva pels camps espayosament, posant forsa tros entre uns y altres, y per les vores y marges amplíssims,</p>	<p>[v. narrativa] Allá bajo, en la tierra de Mila, la gente, desparramándose, se desperdigaba por los campos dejando grandes porciones de terreno desiertas, y en las</p>	<p>[v. narrativa] Allá abajo, en la tierra de Mila, la gente se dispersaba por los campos espaciadamente, marcando distancias entre unos y otros, y por las lindes y márgenes</p>	<p>[v. narrativa] Drunten, in Milas Heimat, verstreuten sich die Leute geräumig über sie Acker und ließen breite Raine dazwischen, und an den mächtigen, mit Gestrüpp und wildem</p>	<p>[v. narrativa] Unten, in Milas Heimat, lebten die Menschen vereinzelt über das Land verstreut und in großer Entfernung voneinander. Zwischen wildwuchernden Hecken</p>

<p>coberts de brostàm y mengía de tota mena, verdejavan al sol els lluherts y pasturavan les herbotes resseques quatre vaques magres que reganyavan el costellàm despullat com unes grahelles y uns ossos de les anques tan punxaguts, que cuydavan a foradalshi la pell. (p. 4)</p>	<p>márgenes y ribazos amplísimos cubiertos de arbustos y matas de toda especie, pacían los resecos yerbajos cuatro vacas flacuchas á las cuales se les señalaban además de las costillas, semejantes por los descarnadas á unas parrillas, los huesos de las ancas que de puro afilados amenazaban agujerear la piel que los cubría. (p. 8)</p>	<p>amplísimas, cubiertas de follaje y hierbajos de todo tipo, verdeaban luganos al sol y cuatro vacas flacas pastaban los matojos resecos mostrando el costillar, descarnado como una parrilla, y con los huesos de las ancas asomando punzantes como si fueran a horadar la piel. (p. 8)</p>	<p>Gekraut aller Art bedeckten Böschungen sonnten sich die grünen Eidechsen, und fraßen die saftlosen Gräser ein paar magere Kühe, denen die Rippen wie Leitersprossen aus dem Leibe starrten und die Knochen der hohlen Hinterbacken fast das Fell durchstießen. (p. 15)</p>	<p>voller Ungeziefer schillerten grüne Eidechsen in der Sonne, und ein paar magere Kühe, denen die Rippen wie Grillroste herausstanden und die Beckenknochen das Fell zu durchbohren drohten, zupften an dem dürren Gras. (p. 9–10)</p>
<p>[v. narrativa] — Com s’ha engreixat aquest home del casament ensà! — pensà la Mila, reparant novament que tot se li havia</p>	<p>[v. narrativa] «¡Cómo ha engordado este hombre desde la boda acá!,» pensó Mila reparando de nuevo en que á Matías le venía</p>	<p>[v. narrativa] —¡Cómo ha engordado este hombre desde que se casó! — pensó Mila, comprobando de nuevo que todo se le</p>	<p>[v. narrativa] Was ist der Mann seit der Heirat dick geworden! Dachte Mila, da sie wiederum bemerkte, wie ihm alles zu eng</p>	<p>[v. narrativa] Wie dieser Mann zugenommen hat, seit wir verheiratet sind!< dachte Mila, die wieder einmal feststellte, daß ihm</p>

<p>empetitit, fins al punt de ferlo semblar estrafet y enfarcellat com un tarlà. (p. 6)</p>	<p>ya el traje chico hasta el extremo de hacerle parecer contrahecho y empaquetado como un pele. (p. 12)</p>	<p>había quedado pequeño, hasta el punto de hacer que pareciera contrahecho y enfardelado como un pelele. (p. 9)</p>	<p>geworden war, daß er bucklig aussah und wie ein Wickelkind eingeschnürt. (p. 18)</p>	<p>alles zu eng geworden war und daß er aussah wie eine Witzfigur. (p. 12)</p>
<p>[v. narrativa] El mateix barretet de feltre, que avans li estava tan bé, anava poch a poch prenentli ayres de solideu de capellà y en aquell punt, a cada banda de solideu se li aixamplavan les dugues orelles, enceses y transparentes contraclaror, mateix que dugues anses de vidre espès. (p. 6–7)</p>	<p>[v. narrativa] El propio sombrerito de fieltro que antes tan bien le sentaba, iba tomando poco á poco en su cabeza aspecto de solideo sacerdotal á cuyos lados se destacaban las orejas que, vistas á contraluz, parecían por lo encendidas y transparentes dos asas de espeso vidrio. (p. 12)</p>	<p>[v. narrativa] Incluso el sombrerillo de fieltro, que tan bien le quedaba antes, iba poco a poco tomando el aspecto de un solideo (10) de cua, y, a uno y otro lado del solideo, se le disparaban las dos orejas, encendidas y transparentes a contraluz como dos asas de vidrio espeso. (p. 9–10)</p>	<p>[v. narrativa] Sogar das Filzhütchen, das ihm früher so gut stand, nahm allmählich die Gestalt eines priesterlichen Baretts an, und zu beiden Seiten standen ihm die Ohren, rot und gegen das Licht durchscheinend, wie zwei breite Henkel aus dickem Glase vom Kopf. (p. 18)</p>	<p>[v. narrativa] Sogar der Filzhut, der ihm früher so gut gestanden hatte, saß ihm mittlerweile auf dem Kopf wie ein Kaplanskäppchen, und darunter ragten zu beiden Seiten die Ohren hervor, rot und durchscheinend wie zwei Henkel aus dickem Glas. (p. 12)</p>
<p>[v. narrativa] L'ombra que</p>	<p>[v. narrativa] Acurrucada</p>	<p>[v. narrativa] La sombra</p>	<p>[v. narrativa] Der</p>	<p>[v. narrativa] Der</p>

<p>feyan els dos homes abrigava a la Mila com un mantell fresch, y ella se sentía bé en son jóch del bossat, tota arrupida de cos y reposada d'esperit. (p. 7)</p>	<p>Mila en aquella especie de nido que formaba la bolsa del carro, experimentaba grato bienestar, envuelto el cuerpo en la fresca sobra que sobre ella aquellos dos hombres proyectaban, y sumido el espíritu en plácida calma. (p. 12)</p>	<p>de los dos hombres abrigaba a Mila como un manto fresco, y la mujer se sentía cómoda en su yacija de estera, con el cuerpo encogido y el espíritu en reposo. (p. 10)</p>	<p>Schatten, den die zwei Männer warfen, umhüllte Mila wie ein kühles Gewand, und bequem hingekauert und ruhsamen Geistes, fühlte sie sich wohl auf ihrem wulstigen Lager. (p. 18)</p>	<p>Schatten, den die beiden Männer warfen, hüllte Mila ein wie ein kühles Tuch, und sie fühlte sich wohl auf ihrem Lager, geborgen und ruhig. (p. 12)</p>
<p>[v. narrativa] La cara del pagès, vermella y lluhenta com un fons de perol, s'aixamplà ab una gran ganyota riallera; estirà llargament les regnes, com si fossin de goma, engegà quatre crits reposats d'arri, <i>gabaig!</i>...</p>	<p>[v. narrativa] Hizo el payés á modo de sonrisa un visaje que de puro grande dilató su cara colorada y lustrosa como fondo de perol; tiró con brío de las riendas como si fueran de goma, soltó con fuerza cuatro gritos de</p>	<p>[v. narrativa] La cara del campesino, roja y brillante como un fondo de perol, se ensanchó con una mueca risueña; tiró largamente de las riendas, como si fueran de goma, lanzó cuatro gritos para animar al animal, ¡arre,</p>	<p>[v. narrativa] Das Gesicht des Bauern, rotbraun glänzend wie ein Eimerboden, erbreiterte sich zu einer schmunzelnden (20) Grimasse; er zog die Zügel weit ausholend an, als ob sie von Gummi wären, rief</p>	<p>[v. narrativa] Das Gesicht des Bauern, rot und glänzend wie ein Kupferkessel, verzog sich zu einem breiten Lächeln. Er straffte die Zügel, als wären es Gummibänder, rief ein paarmal gemütlich: »Hü!«, und der Karren</p>

<p>y el carro repregnué la seva vía catxassuda carretera enllà, deixant darrera seu a marit y muller, arrambats a la paretota seca del marge, ab un ayre tot encantat. (p. 8–9)</p>	<p>«¡arre, gabacho!...» y el carro, entonces, reanudó su cachazuda marcha por la carretera adelante, dejando atrás á marido y mujer, arrimados á la pared seca de la trinchera con aire distraído. (p. 14)</p>	<p>gabacho!... y el carro reanudó la marcha remolona carretera adelante, dejando tras él a marido y mujer, arrimados a la tosca pared seca del lindero, con aire encantado. (p. 10)</p>	<p>ein paar Mal dem Gaul ein gemütliches: Hott Welscher! Zu, und der Karren schwankte weiter die Straße hin, während Mann und Frau, an die ausgebrannte Böschung gelehnt, mit verzückten Mienen dastanden. (p. 19–20)</p>	<p>nahm seine gemächliche Fahrt wieder auf. Hinter ihm blieben Mann und Frau zurück, die sich gegen die Trockenmauer der Böschung stützten und benommen umblickten. (p. 14)</p>
<p>[v. narrativa] En Matías tenía'l barretet de feltre al clatell y el coll planxat fluix com una moca. (p. 12)</p>	<p>[v. narrativa] Matías llevaba el sombrero de fieltro en el mismo cogote y tenía el cuello de la camisa completamente desplanchado. (p. 17)</p>	<p>[v. narrativa] Matías llevaba el sombrero de fieltro en el cogote, y el cuello de la camisa flojo y retorcido como un tripajo. (p. 12)</p>	<p>[v. narrativa] Mattias hatte den Filzhut in den Racken geschoben; sein gebügelter Kragen war schlaff wie ein leerer Darm. (p. 23)</p>	<p>[v. narrativa] Matias hatte seinen Filzhut in den Nacken geschoben, und sein steifer Kragen war nunmehr schlaff wie ein Stück Eingeweide. (p. 17)</p>
<p>[v. narrativa] [...] banda assà era un roqueter sembrat de claps de</p>	<p>[v. narrativa] [...] del lado de acá se extendía un pedregal cubierto á trechos</p>	<p>[v. narrativa] [...] a este lado, un roquedal moteado de manchas de garriga y</p>	<p>[v. narrativa] [...] auf der andern eine felsige Halbe mit Büschen von</p>	<p>[v. narrativa] [...] übersät von Felsenheide und blühendem Thymian,</p>

<p>garrigues y timó florit, quina flayra esventada arribava fins a dalt com purissim alè d'àngels. (p. 15)</p>	<p>de carrasca y de tomillo en flor, cuyo aroma, purísimo como el aliento de los mismos ángeles, llegaba en alas de la brisa hasta el alto en que nuestros viajeros se encontraban. (p. 19)</p>	<p>tomillo florido, cuya aroma aventada llegaba hasta arriba como purísimo aliento de ángeles. (p. 14)</p>	<p>Zwergeichen und blühendem Thymian, dessen Duft, lieblich wie Engelsodem, der Bergwind auf die Höhe trug. (p. 26)</p>	<p>dessen Duft der Wind nach oben trug wie reinsten Engelshauch. (p. 20)</p>
<p>[v. narrativa] La immensa buydor s'obría devant d'ella, a manera d'urna d'un món absent, y tan sols en baix, molt en baix y fins lluny, molt lluny, s'estenia encalmat, com un pòsit meravellós de la daurada tarda primaveral, el pla dels horts, Ridorta, un altre pla més gran y</p>	<p>[v. narrativa] El espacio, la inmensa urna que antes lo encerrara al planeta, abríase á sus ojos completamente vacío. Ante ellos no aparecía más que una especie de grada que, sumida allá en lo profundo en honda calma, se extendía hasta muy lejos. En ella y á modo de</p>	<p>[v. narrativa] El vacío inmenso se abría ante ella, a manea de urna de un mundo ausente, y sólo abajo, muy abajo y hasta lejos, muy lejos, se extendía en calma, como un poso maravilloso de la dorada tarde primaveral, la llanada de los huertos, Ridorta, otra llanura</p>	<p>[v. narrativa] Die unermessliche Leere klaffte vor ihr wie die offene Gruft einer entschwundenen Welt, und nur unten, ganz unten und weit, ganz weit dehnte sich still wie ein wundersamer Riederschlag aus dem goldnen Frühlingstag, das Tal der Gärten aus, Ridota,</p>	<p>[v. narrativa] Zu ihren Füßen klaffte eine immense Leere wie die offene Gruft einer entschwundenen Welt, und dort unten, tief unten und weit weg, sehr weit weg, lagen still wie der wundersame Bodensatz des goldenen Frühlingstages die Gärten,</p>

<p>altres y altres pobles, tots ajocats com vols de tortres en mitj d'un entrellat de comes, arbredes y camins; la vista'ls perdía en l'esborrament dels últims termes, en les blavors tèrboles del horitzó. (p. 17)</p>	<p>sedimento de aquella espléndida y soleada tarde primaveral se divisaban, en primer término, las huertas del valle, más allá Huerta del Río, después una amplia llanura y, por último, una infinidad de pueblos acurrucados todos sobre un verdadero laberinto de colinas, arboledas y caminos, como bandada de tórtolas. (p. 21)</p>	<p>mayor, y más y más pueblos, como un vuelo de tórtolas en un entramado de plantíos, arboledas y caminos, en el azul turbio del horizonte. (p. 15)</p>	<p>noch ein größeres Tal und andere und wieder andere Dörfer, alles wie ausgeschwärmte Tauben in dem Geflecht von Hügel, Gehölzenund Wegen hockend, am fernen Horizont aber verschwand alles dem Blicke im trüben, bläulichen Duft. (p. 28)</p>	<p>Ridorta, ein anderes, größeres Plateau und weitere Dörfer, wie schlafende Taubenschwärme in das Gewirr aus Senken, Wäldchen und Wegen geduckt, bis sich der Blick in der dunstigen Ferne, im milchigen Blau des Horizonts verlor. (p. 22)</p>
<p>[v. narrativa] Era un corriol estret y llis com la esmoladura d'una roda colossal que hagués passat per aquell lloch durant</p>	<p>[v. narrativa] Era éste un sendero tan angosto y tan liso que parecía propiamente un surco labrado allí por alguna</p>	<p>[v. narrativa] Era un caminito estrecho y liso como si una muela colossal hubiera pasado por aquel lugar durante</p>	<p>[v. narrativa] Es war ein enger Pfad, und so glatt, als ob ein gewaltiges Rad in Jahrhunderte langer Arbeit ihn ausgeschliffen</p>	<p>[v. narrativa] Dieser [der Pfad] war schmal und glatt, wie wenn ein gewaltiges Rad jahrhundertelang seine</p>

segles. (p. 21)	rueda enorme , después de estar siglos y siglos pasando por aquel sitio. (p. 24)	siglos. (p. 16)	hätte. (p. 31)	Spur ins Gestein gemahlen hätte. (p. 26)
[v. narrativa] La cuyna semblava un'altra. Un quinqué de llauna verda, ab la carculla reflectint com un gratat d'adamants , la enriallava tota. Les estovalles s'estenían sobre la taula, y al cim de les estovalles una sopera y quatre plats grochs semblavan talment pessés d'or polit. (p. 36)	[v. narrativa] La cocina parecía otra. Un quinqué verde de hoja de lata, cuyo reflector en forma de concha brillaba como un puñado de diamantes , alegraba con su luz- Sobre (39) el mantel que cubría la mesa, la sopera y cuatro platos amarillos relucían como si fueran de oro bruñido. (p. 38–39)	[v. narrativa] La cocina parecía otra. Un quinqué de lata verde con el capuchón brillando como un racimo de diamantes la llenaba de luz. En la mesa se veían las servilletas, una sopera y cuatro platos amarillos que parecían piezas de oro pulido. (p. 24)	[v. narrativa] Eine Lampe aus grünlackiertem Blech erheiterte alles mit dem Gefunkel, das aus dem Spiegel hinter ihrer Flamme hervorbrach; ein weißes Linnen war über dem Tisch gebreitet, ein Suppennapf stand darauf, und vier gelbe Teller blinkten wie eitel Gold. (p. 46)	[v. narrativa] Über den Tisch war eine Decke gebreitet, und darauf standen eine Suppenschüssel und vier gelbe Teller, die glänzten wie blankes Gold. (p. 41)
[v. narrativa] El pastor s'aturava pera deixar la	[v. narrativa] El pastor, que en aquel instante había	[v. narrativa] El pastor se detenía para acabar de	[v. narrativa] Der Hirt hielt inne, um seinen Zweig zu	Ø

<p>vergella pelada, y veyá que'ls ulls d'en Baldiret, rodons com els d'un peix, semblavan talment empedrehits. (p. 111)</p>	<p>terminado su labor, suspendió un momento su relato para ir á dejar en su sitio la varita ya mondada, reparando, á todo esto, que Baudilillo tenía clavados en él y como petrificados los ojos, redondos como los de un pez. (p. 116)</p>	<p>pelar la vara, y veía que los ojos de Baldiret, redondos como los de un pez, parecían petrificados. (p. 66)</p>	<p>Ende zu schälen, obwohl er sah, das Bartelchens Augen, rund wie die eines Fisches, ihn wie versteinert anblickten. (p. 116)</p>	
<p>[pastor] Ab res se podía esborrar dels uys a la encantada, ab aqueys cabeys com una pòlsaguera d'or y la garlanda de roses entorxada al coy. (p. 115–116)</p>	<p>[pastor] Por más que anduvo paseando dende el Borbollón hasta el Despeñadero y dende Pie de Gallo á Cabrerizas, y procuró rezar y hacer mil penitencias, ni halló modo de distraese ni acertó á quitase de elante de los ojos la figura de la</p>	<p>[pastor] Con nada podía borrar de delante los ojos de la encantada, con aquel cabello como de polvillo de oro y la guirnalda de rosas enrollada al cuello. (p. 68)</p>	<p>[pastor] [...] mit keinem Mittel gelang es ihm, das Bild des verzauberten Mägdleins aus seinen Augen zu löschen, deutlich wie zum ersten Mal stand immer die holde Gestalt mit der goldigen Haarflut und dem Rosengewinde um den</p>	<p>[pastor] Er wanderte von der Bram zur Estimbada, vom Peu de Gall zu den Cabiroles, betete und kasteite sich, doch nichts half: Die Verwunschene mit ihrem goldglitzernden Haar und der Rosengirlande um den Hals ging ihm nicht</p>

	<p>encantaora aquella de la cabellera suelta como una cascaa de oro y de la guirnalda de rosas prendóa del cuello. (p. 120)</p>		<p>Hals und Leib vor ihm. (p. 120–121)</p>	<p>aus dem Sinn. (p. 127)</p>
<p>[pastor] Donques voràs que, després que va havere tret atra vegada de la seua vora a Floridalba, va quedarli al vay una mena de tristor tan forta, que's passà tot el día plorant com una viudeta noveya: [...] (p. 117)</p>	<p>[pastor] Pus sabrás que en cuanto hubo nuevamente arrojao de su lao á Floridalba, empezó el viejo á sentir tan gran tristeza que se pasó too el día llorando como jovenzuela que acaba de quease viuda; [...] (p. 122)</p>	<p>[pastor] Pues bueno, después de echar de allí otra vez a Floridalba, le quedó al viejo una especie de tristeza tan fuerte que se pasó el día llorando como una viudita, y, mientras lloraba, cavila que te cavilarás, iba diciendo: [...] (p. 69)</p>	<p>[pastor] Also, siehst du, als er zum zweiten Male Floridalba vor seinem Angesicht verscheucht hatte, blieb doch im Herzen des Alten eine so herbe Betrübnis, daß er den ganzen Tag mit Weinen verbracht, wie eine junge Witwe tut; und in seinen Tränen sann und sann er und sprach endlich zu sich: [...] (p. 122)</p>	<p>[pastor] Nachdem er Floridalba zum zweiten Mal verjagt hatte, überkam den Alten eine tiefe Trauer, und er weinte den ganzen Tag lang wie eine junge Witwe, weinte und haderte so lange, bis er sich schließlich sagte: [...] (p. 129)</p>

<p>[pastor] Y vetaquí que, dita semblant cosa, tot se li feu fosch mateix que'l món finés; y eri qu'ell se pensavi que la encantada havia fugit d'ell com cada día... (p. 121)</p>	<p>[pastor] Y hete aquí que apenas hubo dicho estas palabras, le paició que el mundo se le caía encima y que queaba sepultado en las tinieblas, porque presumió que la encantaora había huío como los días anteriores... (p. 125)</p>	<p>[pastor] Y he aquí que, dicho esto, se volvió todo oscuro como si el mundo se acabara; y era que él creía que la encantada había desaparecido, como otros días... (p. 70)</p>	<p>[pastor] Und sie da, wie er dies gesagt hatte, verfinsterte sich alles vor ihm, gleich wie wenn die Welt zu Ende ginge; und er dachte, die Verzauberte wäre vor ihm geflohen wie jeden Tag. (p. 126)</p>	<p>[pastor] Und nachdem er das gesagt hatte, wurde es stockdunkel um ihn, als sei das Ende der Welt gekommen, und er dachte, die Schöne wäre verschwunden wie an den vorangegangenen Tagen... (p. 132–133)</p>
<p>[pastor] En aquestes, com les encantades menys viues se'n enriuessin, veusaquí que comensaren de sentir una veu fonda, fonda y confosa com un ressò d'onada que venia de molt lluny. (p. 123)</p>	<p>[pastor] A toas éstas, habíanse puesto algunas de las encantaoras, las menos lince sin dúa, á mofarse de lo que Floridalba acababa de decirles, cuando cátrate que de pronto se oyó confusamente una voz mu</p>	<p>[pastor] En estas estaban, y como las encantadas menos listillas se echaran a reír, he aquí que se empieza a oír una voz profunda, profunda y confundida como el eco de una ola que viniera de muy lejos. (p. 72)</p>	<p>[pastor] Während nun die Ernsthaftesten unter ihnen sich dem Gelächter darüber hingaben, ließ sich eine leise, leise Stimme vernehmen ähnlich dem Schall fernen Wellenschlages. (p. 129–130)</p>	<p>[pastor] Die Begriffsstutzigeren unter ihnen kicherten noch, als plötzlich, leise, leise, eine undeutliche Stimme zu vernehmen war wie eine aus weiter Ferne heranrollende Welle. (p. 135)</p>

	honda, mu honda y parecía á las olas del mar , que se iba acercando poco á poco. (p. 127)			
[pastor] Y encar ara, ermitana, en les nits de tempesta, quan repica l'esquellinch del Cimalt senyalant una desgraci, se veu passar la seua ànima en pena, mateix que un foch-follet , pels còrrechs y fondalades, y sa veu, fosca y llarga com un ressò d'onada , para pas de cridar: [...] (p. 124)	[pastor] Y por esto, ermitaña, cuando en noches de tempestá suena la campanita de Cimalta anunciando que ha ocurrido alguna desgracia, se ve su alma en pena pasar como fuego de San Telmo por esos barrancos y hondonaas, «Floridalba, Floridalba!», con una voz que, por lo confusa, paece el hondo y lejano murmullo de las olas de la mar . (p. 128)	[pastor] Y, aún ahora, ermitaña, en las noches de tempestad, cuando repica el campanillo del Cimalt señalando una desgracia, se ve pasar su alma en pena, como un fuego fatuo , por las vaguadas y las torrentersa, y su voz, oscura y prolongada como un eco de ola de mar , no para de gritar: [...] (p. 72)	[pastor] Und noch jetzt, Eremitin, in den Sturmnächten, wenn das Glöcklein von der Hochkoppe ertöt und ein Unglück meldet, sieht man seine gequälte Seele gleich wie einen Irrwisch über Schratzen und Schlüfte schweben, und seine Stimme, dumpf und lang wie der Widerhall des Wellenschlags , hört nicht auf zu rufen: [...] (p. 129–	[pastor] Und noch heute, wenn in stürmischen Nachten das Glöckchen auf dem Cimalt ein Unglück verkündet, sieht man seine gepeinigte Seele wie ein Irrlicht durch die Schluchten und Täler geistern und hörtunablässig, dunkel und langgezogen wie eine aus weiter Ferne heranrollende Welle , seine Stimme rufen: [...] (p. 136)

ANNEX 4: Comparacions fraseològiques

(construccions *X com Y* i similars)

Català (1905)	Garriga (1907)	Losada (1986)	Vogel (1909)	Zickmann (2007)
<p>[v. narrativa] Estava acalorada, y l'ayre fresquívol del mocador li passà per coll y polsos com una manyaga dolsa y una mica esgarrifadora que la resseguí tota [...]. (p. 2)</p>	<p>[v. narrativa] Estaba completamente sofocada, y al acariciar su cuello y sus sienes el airecillo fresco del pañuelo, sintió por todo el cuerpo un dulce escalofrío. (p. 6)</p>	<p>[v. narrativa] Estaba acalorada, y el aire fresco de pañuelo le pasó por el cuello y las sienes como una caricia dulce y levemente estremecedora que la recorrió toda; y, al dejar de abanicarse, se encontró más reposada y serena para observar la belleza de aquellos caminos que tantas veces antes le habían ponderado Matías. (p. 7)</p>	<p>[v. narrativa] Sie war erhiebt, und das frische Lüftchen strich ihr sanft kosend um Hals und Gesicht, daß es sie ein erquickender Schauer überlief. (p. 13–14)</p>	<p>[v. narrativa] Ihr war heiß, und die kühle Luft strich ihr über Hals und Schläfen wie eine sanfte Liebkosung, die sie zugleich leicht erschauern ließ. (p. 7)</p>
<p>[v. narrativa] De l'altra banda, y a cosa de cana y mitja per sota la carretera, s'estenia'l pla de Ridorta,</p>	<p>[v. narrativa] Al otro lado y á cosa de dos metros y medio por bajo de la carretera, extendíase el</p>	<p>[v. narrativa] Al otro lado, y a unas cuartas bajo la carretera, se extendía la plana de Ridorta, abrazada</p>	<p>[v. narrativa] Auf der anderen Seite, anderthalb Klafter unterhalb der Landstraße, dehnte sich</p>	<p>[v. narrativa] Auf der anderen Seite, vier Armlängen unterhalb der Straße, lag die Ebene von</p>

<p>abrassat al turó y tot ell divís en partions simètriques, mateix que un gran tauler d'escacs. (p. 3)</p>	<p>llano de Huerta del Río que rodeaba la colina dividido en porciones simétricas como un gran tablero de damas. (p. 7)</p>	<p>a la loma y enteramente dividida en porciones simétricas, como un gran tablero de ajedrez. (p. 8)</p>	<p>die Niederung von Ridorta aus, an den Hügel geschmiegt und wie ein großes Schachbrett in sauber geschiedene Felder zerlegt. (p. 15)</p>	<p>Ridorta, die sich um den Hügel schmiegte und wie ein großes Schachbrett in regelmäßige Felder gegliedert war. (p. 9)</p>
<p>[v. narrativa] Quelcòm verdejava uniformement al lluny, com una bella catifa estesa... (p. 6)</p>	<p>[v. narrativa] Mila miró por el hueco que entre los dos hombres quedaba: una mancha verde y uniforme extendíase allá á lo lejos como hermosa alfombra... (11)</p>	<p>[v. narrativa] Miró por el resquicio que quedaba entre los dos hombres; algo verdeaba uniformemente a lo lejos como una hermosa alfombra extendida... (9)</p>	<p>[v. narrativa] [...] etwas schimmerte einförmig gründlich in der Ferne wie ein schöner Teppich... (17)</p>	<p>[v. narrativa] Etwas gleichmäßig Grünes schimmerte in der Ferne wie ein schöner Teppich... (p. 12)</p>
<p>[v. narrativa] La cara del pagès, vermella y lluhenta com un fons de perol, s'aixamplà ab una gran ganyota riallera; estirà llargament les regnes,</p>	<p>[v. narrativa] Hizo el payés á modo de sonrisa un visaje que de puro grande dilató su cara colorada y lustrosa como fondo de perol; tiró con</p>	<p>[v. narrativa] La cara del campesino, roja y brillante como un fondo de perol, se ensanchó con una mueca risueña; tiró largamente de las riendas, como si</p>	<p>[v. narrativa] Das Gesicht des Bauern, rotbraun glänzend wie ein Eimerboden, erbreiterte sich zu einer schmunzelnden (20)</p>	<p>[v. narrativa] Das Gesicht des Bauern, rot und glänzend wie ein Kupferkessel, verzog sich zu einem breiten Lächeln. Er straffte die Zügel, als</p>

<p>com si fossin de goma, engegà quatre crits reposats d'arri, gabaig!... y el carro repregnué la seva vía catxassuda carretera enllà, deixant darrera seu a marit y muller, arrambats a la paretota seca del marge, ab un ayre tot encantat. (p. 8–9)</p>	<p>brío de las riendas como si fueran de goma, soltó con fuerza cuatro gritos de «¡arre, gabacho!...» y el carro, entonces, reanudó su cachazuda marcha por la carretera adelante, dejando atrás á marido y mujer, arrimados á la pared seca de la trinchera con aire distraído. (p. 14)</p>	<p>fueran de goma, lanzó cuatro gritos para animar al animal, ¡arre, gabacho!... y el carro reanudó la marcha remolona carretera adelante, dejando tras él a marido y mujer, arrimados a la tosca pared seca del lindero, con aire encantado. (p. 10)</p>	<p>Grimasse; er zog die Zügel weit ausholend an, als ob sie von Gummi wären, rief ein paar Mal dem Gaul ein gemütliches: Hott Welscher! Zu, und der Karren schwankte weiter die Straße hin, während Mann und Frau, an die ausgebrannte Böschung gelehnt, mit verzückten Mienen dastanden. (p. 19–20)</p>	<p>wären es Gummibänder, rief ein paarmal gemütlich: »Hü!«, und der Karren nahm seine gemächliche Fahrt wieder auf. Hinter ihm blieben Mann und Frau zurück, die sich gegen die Trockenmauer der Böschung stützten und benommen umblickten. (p. 14)</p>
<p>[v. narrativa] Els animals mosquejavan, ventantse ab la cúa y potejant; l'home tenia a les mans una ceba com el puny, y al costat un cantiró de terra negra.</p>	<p>[v. narrativa] Los animales piafaban ahuyentando con la cola el enjambre de moscas que los asediaban; el campesino en cuya mano se veía una cebolla</p>	<p>[v. narrativa] Los animales se removían para espantar las moscas, abanicándose con la cola y pateando; el hombre tenia en la mano una cebolla como el puño,</p>	<p>[v. narrativa] Die Tiere erwehrten sich der Fliegen, mit den Schweifen die Flanken peitschend und mit den Hufen stampfend; der Mann hielt eine</p>	<p>[v. narrativa] In einem dieser Olivenhaine erspähten sie unter einem Baum zwei Ochsen, die vor einen Pflug gespannt waren, während der Bauer</p>

(p. 12–13)	goda como el puño , tenía junto á sí un negro cantarillo de barro. (p. 17)	y, al lado, un botijo de tierra negra. (p. 12–13)	faustdicke Zwiebel in der Hand und trank aus einem schwarzen irdenen Krug. (p. 23–24)	in der Nähe auf dem Boden saß, neben sich einen schwarzen Tonkrug und in der Hand eine faustgroße Zwiebel . (p. 17–18)
[Mila] Té tan bon fetge! Se possarà com una mara-balena! (p. 18)	[Mila] «¡Qué pachorra tiene!... De seguir así, acabará por ponerse como una ballena! » (p. 22)	[Mila] «¡Acabará poniéndose como un tonel! ...» (p. 15)	[Mila] Muß er eine gute Leber haben! Er wird noch wie ein Walfisch... (p. 29)	[Mila] Bei seiner guten Lebe wird er noch fett wie ein Walfisch... (p. 23)
[v. narrativa] Y per primera vegada li acudí el presentiment de que aquell ésser fresch com un mató , se xacraría aviat y patiría de mal d'asma. (p. 18)	[v. narrativa] De pronto le asaltó un raro presentimiento: «de seguro que aquel hombre, por más que estaba fresco como una lechuga , no tardaría en ponerse achacoso y padecer asma.» (p. 22-23)	[v. narrativa] Y por primera vez acudió a ella el presentimiento de que aquel ser, sano ahora como un árbol , se marchitaría pronto y acabaría sufriendo de asma. (p. 15)	[v. narrativa] Und zum ersten Mal befiel sie die Ahnung, daß dieses Wesen, so frisch wie ein junger Rahmkäse , bald kränkeln und nach Luft schnappen würde. (p. 29)	[v. narrativa] Und zum ersten Mal befiel sie die Ahnung, daß dieses quarkfrische Wesen schon bald ein kränklicher Asthmatiker sein würde. (p. 23)

<p>[v. narrativa] Aleshores percebí una remor sorda, que venía de no sabía hont, com un romflet de bestia gegantina que s'hagués adormit fadigada. (p. 21)</p>	<p>[v. narrativa] Entonces percibió un ruido sordo que ignoraba de dónde procedía y que semejaba el ronquido de algún animal gigantesco que se hubiese dormido fatigado. (p. 25)</p>	<p>[v. narrativa] Entonces percibió un rumor sordo, que venía de no sabía dónde, como un ronquido de bestia gigantesca que se hubiera dormido fatigada. (p. 17)</p>	<p>[v. narrativa] In diesem Augenblick vernahm sie ein dumpfes Brausen, sie mußte nicht, woher es kam, wie das Keuchen eines riesenhaften Untiers, das sich ermüdet zum Schlafen hinstreckt. (p. 32)</p>	<p>[v. narrativa] Und mit einem Mal vernahm sie ein dumpfes Rumoren, ohne sagen zu können aus welcher Richtung, wie das Schnarchen eines riesigen Untiers, das sich erschöpft zur Ruhe begeben hatte. (p. 26)</p>
<p>[pastor] Avans de clarejar ja la tenía allà, seguda al seu costat, miràntsel ab uns uys lluhents com els del mussol y dientli ab una veu més dolça que quan feya'ls refilets d'aucey endaurat: [...] (p. 119)</p>	<p>[pastor] Antes de clarear el día ya la tenía el viejo sentaa allí á su vera, mirándolo con unos ojos relucientes como un mochuelo y diciéndole con voz entoavía más melosa que cuando gorjeaba en figura de dorao pajarito: [...] (p. 123)</p>	<p>[pastor] Antes del alba la tenía ya allí, sentada a su lado, mirándolo con unos ojos brillantes como los del Mussol, y diciéndole con voz más dulce que cuando hacía aquellos gorjeos de pájaro dorado: [...] (p. 69)</p>	<p>[pastor] Noch vor Tagesgrauen hatte er sie da neben sich sitzen, wie sie ihn mit Augen anschaute, die leuchteten wie die des Käuzchens in der Nacht. Und sie sprach mit noch süßerer Stimme zu ihm, als wo sie in der Gestalt des goldigen Vögleins zu ihm sang: [...] (p. 124)</p>	<p>[pastor] Früher als sonst. Noch bevor es hell wurde, war sie da; sie saß neben ihm und sah ihn an aus Augen, so glänzend wie die von Mussol, und ihre Stimme klang noch viel süßer als das Zwitschern des goldenen Vögelchens, als sie zu ihm sagte: [...] (p. 130)</p>

ANNEX 5: Iodització (veu pastor, TP)

grups *c'l*, *g'l*, *t'l* i *ly* del llatí tardà i altres etimologies

Formes	Etimologia (DCVB)	Fonètica (DCVB)
agenoyar [agenollar]	del llatí <i>adgenūcūlari</i> .	əʒənoja (Manacor).
amagatay [amagatall]	∅	əməʒətáj (Olot, Llofriu, Amer, St. Vicenç dels Horts, Mallorca, Menorca, Eivissa).
anyey [anyell]	del llatí <i>agnēllu</i> (diminutiu d' <i>agnus</i>)	[iodització no documentada] əɲéʎ (pirinenc oriental, català oriental, balear); əɲéʎ (català occidental, valencià).
aquey [aquei]	variant d' <i>aqueix</i> (Rosselló, Conflent, Olot, St. Feliu de Guíxols, Llofriu, Sabadell). <i>aquell</i> , del llatí vulgar <i>eccu' ille</i>	[iodització no documentada] Zones relacionades amb l'origen lingüístic del pastor: əkéʎ (Ribes, Ripoll, Camprodon, Capmany, Olot, Amer, Llofriu, Pobla de L., Bagà, Berga, Manresa, Granollers, Maó, Alaior. əkéʎ (Sallagosa, Puigcerdà, Cadaqués, Olot, Berga, Granollers, Valldemossa, Eivissa)
aucey [aucell]	del llatí vulgar <i>aucēllu</i> , var. sincopada de <i>avicēlla</i> .	[iodització no documentada] əwséʎ (Rosselló, Capcir, Vilabertran, St. Feliu de Pallerols, Olot, Llofriu, Bagà, St. Llorenç de la Muga, Cardona, Manresa, Penedès, Igualada, Mallorca, Ciutadella, Ferreries, Migjorn-Gran, St. Lluís de

		Menorca); <i>awsél</i> (Sort, Pradell, Vinaròs); <i>usél</i> (Agullana, Capmany, Figueres, La Jonquera, Lledó, Vilanant, Girona, Ripoll, Blanes, Fornells de Menorca, Mercadal, Migjorn-Gran, Villa-Carlos, St. Climent, St. Lluís); <i>auzél</i> (Ordino, Esterri, Boí, Taús, Isavarri, Rialb, Pobra de Segur, Alós de Balaguer).
avay [avall]	del llatí <i>ad vallem</i> .	[iodització no documentada] <i>əβál</i> (pirinenc oriental, català oriental); <i>aβál</i> (català occidental); <i>avál</i> (valencià); <i>əvál</i> (balear).
beyugar [bellugar]	del llatí <i>*bullicare</i> , derivat de <i>bullire</i> .	[iodització no documentada] <i>bəλυγά</i> (pirinenc oriental, català oriental, balear); <i>beλυγά</i> (català occidental).
castey, casteyàs [castell]	del llatí <i>castĕllu</i> , diminutiu de <i>castrum</i> (<i>campament, fortificació</i>).	[iodització no documentada] <i>kəstéλ</i> (català oriental, balear); <i>kastéλ</i> (català occidental, valencià).
cavay [cavall]	del llatí <i>caballu</i> .	[iodització no documentada] <i>kəβál</i> (pirinenc oriental, català oriental); <i>kaβál</i> (català occidental, València); <i>kavál</i> (Castelló, Alacant, Alguer); <i>kəvál</i> (Valls, Balears); <i>cəvál</i> (Palma, Manacor); <i>kavál</i> (Alguer).

cimbeyer, cimbeyera [cibell]	probablement del llatí <i>cymbālu</i> , amb la terminació substituïda pel sufix <i>-ell</i> . En francès antic i provençal existeix també el mot <i>cembel</i> amb els significats de <i>senyal</i> , <i>reclam</i> , <i>parany</i> , <i>trampa</i> , <i>engany</i> , <i>passatemps</i> .	[iodització no documentada] simbéλ (Penedès, Sta. Coloma de Queralt, València); ḡimbéλ (St. Feliu de Guíxols, Llofriu, Mallorca).
coy [coll]	del llatí <i>cōllu</i>	[iodització no documentada] kól (pirinenc oriental, català oriental, català occidental, alguerès); koλ (Catllar, Serrallonga); kḡλ (valencià, mallorquí, menorquí).
ensoleyats [solell]	(derivat de <i>solell</i>). del llatí vulgar *solīcūlu, diminutiu de <i>sōle</i> (<i>sol</i>).	suléj (pirinenc oriental, català oriental, Maó); solój (mallorquí); sulój (Ciutadella, Eivissa).
esbuyar [esbuiar]	(vg. <i>esbullar</i>). probablement d'un verb llatí vulgar * <i>exbōtūlare</i> .	əzbujá (Empordà, Garrotxa, Vic, Vallès, Penedès).
fuya, fuyes [fua]	(vg. <i>fulla</i>) del llatí <i>fōlīa</i> , plural de <i>fōlīum</i> (<i>fulla</i>).	fújə (català oriental, mallorquí, eivissenc)
noveya [novell - a]	del llatí <i>nōvēllu</i> , diminutiu de <i>nōvu</i> .	[iodització no documentada] nubéλ (català oriental); nobéλ (català occidental, València); novéλ (Castelló, Alcanar, mallorquí); nuvéλ (menorquí, eivissenc).

oreya	(grafia antiga, vg. <i>orella</i>) del llatí <i>aurīcŭla</i> , diminutiu del llatí clàssic <i>aure</i> .	uréjə, əwréjə (català oriental, Maó); orájə (Mallorca).
penjareyes [penjarella]	(<i>penjarell</i> : derivat de <i>penjar</i>). (<i>penjar</i>) del llatí del llatí <i>*pendicare</i> , derivat de <i>pendere</i> .	[iodització no documentada] pəɲzərélə / pəɲzəréɫ (català oriental). pəɲzá (pirinenc oriental, català oriental, balear); peɲdʒá (català occidental); peɲdʒár (Castelló, Alacant); peɲʃár (València); paɲdʒá (alguerès).
rondaya [rondaia]	incerta, però probablement relacionable amb el francès <i>rondeau</i> . (dialectal) <i>rondaia</i> o <i>rondaya</i> .	rundájə (català oriental, eivissenc) / rondájə (mallorquí)
tayar	(vg. <i>tallar</i>)	təjá (català oriental, mallorquí, eivissenc)
tayerich [taller]	pres modernament del castellà <i>taller</i> (del francès <i>atelier</i>).	[iodització no documentada] tələ, tələɾ (català oriental, balear); taɫér (català occidental, valencià).
trevayar [treballar]	del llatí <i>*trepaliare</i> .	trəβəjá (català oriental, mallorquí, eivissenc).
vermeya, vermeyes [vermell]	del llatí vulgar <i>vermiclu</i> , variant del clàssic <i>vermicŭlum</i> .	bərméj (català oriental)

vey, veyó [vei]	del llatí vulgar <i>veclu</i> , variant del clàssic <i>vētūlus</i> (<i>vell</i>). (grafia antiga) <i>vey</i> , <i>veya</i>	béj (Empordà, Garrotxa, Berguedà, Lluçanès, Ripoll, Ribes, Plana de Vic, Vallès, Penedès).
-----------------	---	--

Agenoyar:

Tant que, al día vinent, tantost s'**agenoyava**, ja't va tornar a vore l'ombra en terra y l'aucey devant dels uys: sols que la segona vegada'n va pas tenir prou ab piular y saltironejar, sinó que refilà ab uns refilets tan vius y dolsos, que no hi componían res els del rossinyol més trempat de llenga... (p. 110)

Amagatay:

A la nit fa córrer els òssos en un **amagatay** fins que claregi, y de díes dorm en atre **amagatay**: en el jas de la mala bestí. (p. 289)

Anyey:

Me'l estimi perque no té lley de traydoría al cor; mateix que un **anyey**. (p. 57)

Aquey:

Sempre senti **aqueys** udols dins de la oreya y vegi al angelich devant dels uys... (p. 51–52)

Deu sab què's fa, y nosatros som pas més que granets de póls, mes... aqueya cosa! (p. 52)
Y ab aqueya mirada'l cor vos se deslligui y vos en fugin totes les penes... Oh, Sant Pons, Sant Pons!... (p. 78)
Ey, gequiu traure avans al petit aquey galifardeu tan gros d'en mitj... Se'l es gonyat ab la volada... (p. 96)
Heu vist aqueyes potes de bogiot? Si té més pòsits de besti que de persona... (p. 103)
Tal com ho sentis! Y que pot éssere que fossin y tot del lladoner de l'Afrau, d' aquey mateix lladoner qu'escatím tu y jo cada passada. (p. 107)
Tan sant eri aquey bon home, que'ls atros se donaren vergonya de posàr se li devers de por que Nostro Senyor no'ls hi reparés massa la poquesa ab la comparansa. (p. 107)
Y es que, un cop fòra tots els homes de la montanya, les encantades no sabían còm matar la estona y comensaren d'anyorarse y devenir conciroses, fins que, cayent en que de tot ne tenía la culpa'l vey aquey de les rels, determinaren de fer nhi alguna per a revenjarse. (p. 108)
Ja t'hay dit que'l vey era ignocent com un infant, y com que'ls infants són com els bogiots, que volen tocar tot lo que veuhen, vetaquí que'l vey, tantost li vingué bé, allarga la mà per agafar a n' aquey auceyet tan rebonich que li feya mirotas; mes així que li veu l'intent, l'aucey pega cop d'ala y cap al Cimalt atra vegada. (p. 110–111)
Preguntis pas lo que va fere'l vey d' aqueya hora en avay! (p. 111)
¿Endevinarías may quí eri aqueya minyona? (p. 113)
Així que, veyent se tant a la vora d' aqueya minyona prima de roba y que se'l mirava de fit a fit, el pobrich va heure una bella vergonya, y ell que s'envolca ab la seua cabeyera y's posa les mans devant la cara. (p. 113–114)
Havent dit això, la encantada s'aturà perque's pensavi qu'ell ja'n tenía de sobres més que prou ab aqueyes promeses per a seguirla. (p. 115)

Tot aquey día'l pobre vey va pas sebre lo que li passava. (p. 115)
Ab res se podía esborrar dels uys a la encantada, ab aqueys cabeys com una polsaguera d'or y la garlanda de roses entorxada al coy. (p. 115–116)
Pararen la oreya y ohiren que aqueya veu deya no més: -Floridalba!... Floridalba!... Floridalba!... (p. 123)
Què hi dirà un hom! Té tan mal verí aqueya cuca borda de l'Anima! (p. 200)
Erin molt lluny y s'afiguravin pas clarament, mes jo hauría jurat qu'erin el vostre home y aqueya animeta de penjat... (p. 203)
Al vore's llesada d' aqueya manera. (p. 221)
Arribat que hi es, ell que veu una mena de cabreta molt rebufona posada de totes les seues quatre potetes al cim mateix d' aquey cucurutx de roca. (p. 222)
Caurà a dalt de la pujada... reposaré una estona y després li seguiré la petja...- tornà a pensar, mes en el mateix punt a la cresta d' aqueya esqueixada li surt un'atra cabirola. (p. 222)
Mes aquey pas estrany havia picat el punt del senyor de Llisquents, y eri pas home ell per'aturar se a fer reflexions. (p. 223)
Aleshores vegé que aqueya cabirola eri pas cap de les dugues primeres; eri forsa més poqueta qu'elles y duya pas cap sageta clavada. (p. 224)
Són els meus companys que'm cerquin- pensà'l senyor de Llisquents, y aquey pensament li va donar coratge. (p. 225)
Ell que's posa a escoltar, y escolta qu'escoltaràs, li va semblar que aquey ressó no eri ressó de corns de cassera, sinó de campanes. (p. 225)
Aleshores va vore que allà al cap d'avay de la montanya hi havia una abadía, y que aqueya claricia eri una professó de monjes. (p. 225–226)
S'atura en una branca d' aqueya alzina y veu a sota seu el campanari, ab les campanetes que anavan sà y enllà tocant a morts y una renglera de

finestretes qu'erín les de les cel·les de les monjes. (p. 226)

El senyor de Llisquents preguntà al pastoret quí les hi havia contades **aqueyes** coses, y el pastoret digué que a n'ell un atre pastor que havia gequit més avay, y a n'**aquey** pastor la llega de les monjes, que ho sabia per elles mateixes y anavi de vila en vila relatant el miracle. (p. 229)

El senyor de Llisquents va pas voler sebre res més, y penedit de totes les seues culpes per semblant avís de Deu, se'n baixa al castey y dóna cent lliures d'or a cada un dels seus homes, fa donació a l'abadía de Cabrides de tots els béns y senyoríes que li pertanyían, y després, ab els mateixos vestits que duya'l día de la cassera, passa pels camins que li havían ensenyat les cabiroles y se'n arriba fins als gorchs, que la gent ja'n comensava a dire'ls Gorchs del Duch, per lo d'**aqueya** nit. (p. 229)

El senyor de Llisquents el va pendre per estada y encara avuy se'n diu d'**aquey** clot la Cova del Cassador en memori d'ell, veyèu... (p. 230)

Y segons contan les histories de la veyó, va devenir **aquey** pecador un penitent de tanta santetat y sabiesa, que'l Sant Pare de Roma, quan tenía qualque plet molt embuyat a escatir, li enviavi un propi ab les seues rahons y després obravi segons els conseys del penitent... (p. 230)

Con vegi un paratge nou de la montanya, m'assegui tot solich y me'l miri bé una bella estona; y mirànt me l, senti una escalfor en la boca del cor, y de mica en mica **aqueya** escalfor me s' em pugí en amunt com una fumera, y m'omple'l cap y me fa rumiar, rumiar... (p. 232)

Y com si una veu me les anés diguent, me venen totes les coses que hi deuen havere passades en **aqueys** paratges... (p. 232)

Jo'm pensavi Deu sab què, ab **aquey** xerich... (p. 240)

¿Veyèu **aqueya** mena de pilota rossa que sembli que rodoli cap al Bau? Es Rocapera. (p. 252)

La gent entesa conti que tota la montanya està baumada y plena de caborques com un formiguer en gros, y que la remorassa **aqueya** es la del mar que rondini hores lluny... (p. 252)

Mes vós ¿heu pas reparat pot éssere **aqueys** carrers de garrigues cremades y sens una fuya? (p. 254)

Aquey reyalme es més sossegat y m'hi vingui pas ningú a fere la guerra. (p. 254)

¿Vos ho deya pas jo con vos havíau empeguehit d'**aqueya** manera que tot ho atrapavau pitjor que un pecat mortal? (p. 256)

Vegèu: vuyu dire **aquey** collet de sol ixent, a l'atra banda de Roquís... (p. 259)

Vós ja teniu aguant y pot éssere que també vos escayguin **aqueys** relliscays de la Calavera. (p. 260)

A qualsevol temps que muntèu al Roquís, les vorèu sempre ab la seua mantellina a la testa, a n'**aqueyes** montanyiques... (p. 279)

Jo me vay témere de seguida que **aqueya** virada rodona menaría pas a bon port, y con vay vore que duya a l'Anima de patró, m'ho vay donar tot per perdut. (p. 290)

Ab la temensa que vos duya l'ermità, si vós li haguessiu posat carota, s'hauría aguantat una passada... pot éssere; es pas que n'estigui cert braument, perque con comensin així y ab **aqueya** mena d'aguyons al cayre!... Mes vós li amollareu de seguida tota la corda y... (p. 291)

M'estimi més un roch de la montanya que tot **aquey** sementer de cases... (p. 291–292)

Que vos en descuydèu massa bella colla y jo hi pusqui pas estar ab **aqueys** comptes y bescomptes... (p. 293)

Aucey:

Pels **auceys** que sèu ara teniu pla bastanta gabia, y per més que'n vingan també... (p. 30)

-¿Sabs pas, **aucey** de verdissa, que a dalt dormen per a refilar d'aquest ayre? (p. 44)

Aqueix **aucey** de mal temps rodeja la ermita. (p. 102)

Un auceyet petit, petit, tot endaurat, y ab tres plometes vermeyes mateix que tres gotetes de sang, en comptes de cresta... (p. 109)
Vòre l el vey y quedar se embadalit, va éssere tot hu; y vetaquí que goytant, goytant, va perdre'l fil del pare-nostre que deya; y quan l' auceyet pegà volada y fugí cap al Cimalt, tot era capficar se preguntant se a n'ell mateix: [...] (p. 109)
Y més a més ¿de quína casta s'escàu aqueix auceyet que jo encara n'havía vist may cap ab tants anys com tingui? (p 109)
Mes tu ja t'ho deuhes figurar, petit, que tot allò del auceyet era picardía de les encantades ¿no fa? (p. 110)
Tant que, al día vinent, tantost s'agenoyava, ja't va tornar a vore l'ombra en terra y l' aucey devant dels uys: [...] (p. 110)
Ja t'hay dit que'l vey era ignocent com un infant, y com que'ls infants són com els bogiots, que volen tocar tot lo que veuhen, vetaquí que'l vey, tantost li vingué bé, allarga la mà per'agafar a n'aquey auceyet tan rebonich que li feya mirotes; mes així que li veu l'intent, l' aucey pega cop d'ala y cap al Cimalt atra vegada. (p. 110–111)
Y a la nit, en comptes de venir li una bona sòn, no més li venía aquest pensament: l' aucey , l' aucey endaurat! (p. 111)
Y així que s'aclarí y l' aucey comensà de revolar li pel devers, ell que llensa la vaga y... (p. 111)
Ay, auceyet endauradet, / jo pla t'hay ben atrapadet! (p. 111)
Mes se va quedar de pedra mabre quan va sentir que l' aucey li responía: [...] (p. 112)
Ay, auceyet endauradet, / jo't deixaré deslliuradet, (p. 112)
Arrebassa m dugues plometes de la cresta -li respòn l' aucey - y clàva te n una a cada uy. (p. 112)
Mes l' aucey llensa una gran riaya, s'arrebassa la darrera ploma de la cresta y li clava just al mitj del cor. (p 112)
Mes, espera qu'esperaràs, venían pas aucey ni minyona... (p. 116)

Quan jo eri petit, un corb va contar me que hi havia tanta casta d'homes com d'**auceys**, y que també tenían la paraula y el plomatge diferent els uns dels altres... (p. 118)

Avans de clarejar ja la tenía allà, seguida al seu costat, mirant se l'ab uns uys lluhents com els del mussol y dihent li ab una veu més dolça que quan feya'ls refilets d'**aucey** endaurat: [...] (p. 119)

Y així mateix tot ho ohiràs y ho entendràs tot: lo llegendatge dels **auceys** en l'ayre y de les bestis terrassanes en la terra; [...] (p. 120)

Aleshores va vore sobre les branques de l'alzina dels gorchs a un **auceyàs** del color musch de les ombres, doble que l'àliga del Evangelista y ab uns grans uys rodons que s'encongían y s'aixamplavin resplendint com dugues fornals. (p. 227)

Contenta de mi som, que com **aucey** de nit me prengué de mon niu y **aucey** de nit el vegi tornar avans de la meua mort!... (p. 228)

Es l'**Auceyera**- feu el pastor signant li l'alsada ab un aixecament de parpres. (p. 241)

Aquest **aucey** de mal temps rodeja la ermita... y es pas cosa de riure, a fe... (p. 357)

Avay:

Preguntis pas lo que va fere'l vey d'aqueya hora en **avay**! (p. 111)

D'aquí a un poch los haurèm de gitar **avay** a cops d'escombria. (p. 159)

Aleshores va vore que allà al cap d'**avay** de la montanya hi havia una abadía, y que aqueya clarícia eri una professó de monjes. (p. 225–226)

El senyor de Llisquents preguntà al pastoret quí les hi havia contades aqueyes coses, y el pastoret digué que a n'ell un atre pastor que havia gequit més **avay**, y a n'aquey pastor la llega de les monjes, que ho sabia per elles mateixes y anavi de vila en vila relatant el miracle. (p. 229)

Sols que jo senti pas cap enveja d'anar en **avay**, com una pedra, sinó en amunt, com els auechichs de Nostro Senyor. (p. 250)

Així me plau vòre vos, dòna, pas ab el béch sota l'ala com temps **avay**! (p. 257)

Al cap d'**avay** se tracti pas d'uns funerals de sogra; y quan hi haurèu clavades les dents a la cuixa, atraparèu que hay tingut pla bona pensada de tràure la del món. (p. 263)

¿Teniu memori de còm eri l'ermità temps en **avay**? (p. 289)

Mirèu, a la meua juvenesa, bon temps després de viudo, m'havían dit de plantar hi assí **avay** una carnicería; me feyan prou bons pactes, mes hi vay pas voler sebre res... (p. 292)

Jo estigui pas a la vostra pey, veyèu!... Anèm, anèm cap **avay**!... (p. 295)

Beyugar:

[...] aleshores, espantat, va per tapàrsels ab les mans y's trobà qu'en lloch de brassos tenía dugues alasses fosques y cobertes de plomes, que feyan una fressa sorda, com la ventada, tantost les **beyugavi**... (p. 226)

Castey:

Atrament, sapiguèu que per anys hi havia sobre la vila, de l'altra banda de Roquí, un **casteyàs** de moros, ab el rey y tot, que tenía per seues aquestes montanyes y no hi deixava transitar ningú, llevat que fossin noyes de quinze a vint anys, que aleshores se les feya dur al **castey** y si li queyan al uy se les quedava y si no les hi feya llevar el cap en rodó y gitar les al torrent de Mala-Sang, que d'això li ve'l nom y el dur les aygues vermeyes. (p. 61)

Una vegada vetaquí que vegé una nineta que filavi a la porta de ca seua; ell que la fa pendre pels seus homes, se la té una nit en la seua companyia, y al dematí la fa traure a la porta del **castey**. (p. 221)

Cal dure les cabiroles mortes o vives, o comparèixer pas may més al **castey**. (p. 224)

Oh, Deu Totpoderós, que aqueixa es la veu del senyor de Llisquents quan me gità del seu castey! (p. 228)

El senyor de Llisquents va pas voler sebre res més, y penedit de totes les seues culpes per semblant avís de Deu, se'n baixa al **castey** y dóna cent lliures d'or a cada un dels seus homes, [...] (p. 229)

Cavay:

Un día havían escurat la cort, y el carro estava carregat en mitj de la entrada, a punt d'anarsen: ella va per sortir... el **cavay** arrenca, y me la enclòu entre'l muntant de la porta y el botó de la roda... (p. 51)

Te donaré un vestit tot de pedra foguera, una espasa feta d'una velga de llamp y un **cavay** més corredor que'l vent, y ab aquest vestit, aquesta espasa y aquest **cavay**, te'n podràs anar pel món enllà a seguir reyalmes y fer te teus els que vulgas, que ningú te podrà dur la contra, puig si els homes volguessin matar te, el teu vestit, per cada cop que't dongan els hi tornarà un raig de foch; si volguessin fugir de tu, per tant que corrin, el teu **cavay** els atraparà de seguida, [...] (p. 116)

Cimbeyera:

¿La Creu? Per temps va ésser clavada allà en mitj, en aquella **cimbeyera** cayruda... (p. 282)

Quatre díes estigueren pel camí, al cinquè l'arribaren a terme, al sisè la plantaren en el **cimbeyer**, y al setè, que justament s'esqueya d'ésser

diumenge, digueren de celebrar ho ab una gran festassa. (p. 283)

Coy:

Just, just pel **coy**, petit! Y que així que'l va tindre, el vey que fa ab mofa: [...] (p. 111)

Donques repara a una minyona bonica com una Mare de Deu, però també sens lley de vestidura y sols ab una garlanda de roses que li enrondavi el **coy** y després li arrossegavi per terra... (p. 113)

Ab res se podia esborrar dels uys a la encantada, ab aqueys cabeys com una polsaguera d'or y la garlanda de roses entorxada al **coy**. (p. 115–116)

Tenia pas enllestit encara el seu jornal, y ja vos hay dit qu'eri pas dòna per a deixar lo a mitjes... veusaquí que con va vore al vey tan acotat, ella que li enronda un bras al **coy** y li diu poch a poch, com si's confessés: [...] (p. 121)

Ensoleyats:

M'agrada passejar me pels cims **ensoleyats** ab la remada, y veure'lli enllà, sota meu, tot el món colgat per la fumera... (p. 47)

Esbuyar:

A mi'm plagui més fér me les solich y a la quieta... Al mancos no m'**esbuyan** els pensaments... (p. 81)

Si vas de banda a banda sens empassegar, te dongui el boher de la clau, l'avi de tots els atos; mes si **esbuyas** res o't soquerras les ungles, aquest vespre no hi ha rondaya. (p. 93-94)

Vos se m'hi heu quedat tan enfabada goyant la vostra caseta, que me dolgui pla bé d'**esbuyarvos** la quietut. (p. 256)

Fuya:

Tu saberàs tot lo que passi en el món y fòra del món; voràs pujar la sava pel tronch de les plantes y créixere les flors y les **fuyes**; [...] (p. 119)

Mes vós ¿heu pas reparat pot éssere aqueys carrers de garrigues cremades y sens una **fuya**? (p. 254)

Està a punt de muda y serà més tendral que una **fuya** de lletuga. (p. 261)

Noveya:

Donques voràs que, després que va havere tret atra vegada de la seua vora a Floridalba, va quedar li al vey una mena de tristor tan forta, que's passà tot el día plorant com una viudeta **noveya**: [...] (p. 117)

Oreya:

Hay pas tingut cor, ermitana!... Sempre senti aqueys udols dins de la **oreya** y vegi al angelich devant dels uys... (p. 51-52)

Heu d'avesar el cuch de la **oreya** a n'aqueixa serenata, porque'l día de la festa tota la montanya se'n entra. (p. 59)

Donques un día que seguía per la Cresta-del-Follet, qu'es una carena solitaria y tan nèta que s'hi ovira una mosca d'una hora lluny, vay sentire un xiulet de serp y una bala'm passà a ran d'**oreya**. (p. 103)

Mes ella se li acosta a cau d'**oreya** y li diu tota moixa: [...] (p. 121)

Pararen la **oreya** y ohiren que aqueya veu deya no més: [...] (p. 123)

Si hi posessiu la **oreya** arràn de terra en les revoltures de temps, hi sentiríau roncar a dins com una mala bestí qu'estigués braument enferestida... (p. 252)

Penjareyes:

Se mirà'ls vestits y tots erin **penjareyes** de les argelagues; se mirà'ls peus y per tot hont passavi deixavi rastre de sang; [...] (p. 224)

Rondaya:

Y ell, mentres jo li conti **rondayes**... ¿no fa? (p. 26)

Se deixaria escalivar per una **rondaya**, ¿no fa? (p. 56)

La **rondaya** de les Llufes es massa llarga y ara mos esperan les sopes... (p. 57)

No'm deixaria may, la criatura: y tot per les **rondayes**, veyèu... (p. 57)

Si vas de banda a banda sens empassegar, te dongui el boher de la clau, l'avi de tots els atros; mes si esbuyas res o't soquerras les ungles, aquest vespre no hi ha **rondaya**. (p. 93-94)

Feste compte que ab les rondayes s'ha d'anar pas tan de pressa com a ca'l apotecari... (p. 117)

No, ermitana; ara va pas tornar, si nó acabaríam pas may la **rondaya**, pensi... (p. 122)

Y aquí s'es acabada la **rondaya** de les cabiroles; y darrera la porta n'hi ha un fus, com diu en Baldiret... (p. 230)

Tayar:

Són els caps **tayats** de les minyones rebutjades, que rebotin pels cuixals del pont y's queixin ab les seues veus tristes de difuntes... (p. 61)

[...] les portalades d'argent blanch y les pilastres de la sala **tayades** dels ossos del gigant Veutacrusques, a qui matà mon pare perque's volía casar ab mi. (p. 114)

Tayerich:

El **tayerich** s'es clos, y aviat com si no fos estat res. (p. 53)

Trevayar:

Ara cassa conills de frau, per a no trevayar; y en cassa a tot temps, veyèu: [...] (p. 102)

Vermeya:

Per aqueixa banda, enllà del coll, s'atrapi Murons, una vila braument grossa, y més ensà'l torrent de Mala-Sang, que sempre baixa l'ayga **vermeya**... (p. 60)

¿Sabèu per què l'hi baixa, **vermeya**? (p. 60)

[...] y si no les hi feya llevar el cap en rodó y gitarles al torrent de Mala-Sang, que d'això li ve'l nom y el dur les aygues **vermeyes**. (p. 61)

Fins y tot me vay confessar ab el senyor Rector de les esguerradures que me venían al pensament de fere, y aleshores el senyor Rector els n'hi digué de blaus y de **vermeyes**, mes, al envà: [...] (p. 64)

Un auceyet petit, petit, tot endaurat, y ab tres plometes **vermeyes** mateix que tres gotetes de sang, en comptes de cresta... (p. 109)

Vey:

Diu que captava ab un **vey**, de petit, y quan el vey va finir se quedà servint per aquestes masíes, fins que totes el gitavan fòra per orni y mala pessa... (p. 102)

Vetaquí que per temps, quan encara'ls animals parlavan, hi havia un **vey** molt **revey** que vivía per aquestes montanyes feya centuries. (p. 106)

Tornant al **vey**, vuyu dir te qu'eri un sant home que no tenía atra cuca en la cerveyera que pregar a Deu de día y de nit y menjar rels de plantes per tota vianda y més a més, qualche lladonot com a llemí de compliment. (p. 107)

Y vetaquí que ara l'un, ara l'atro, anavan baixant tots cap a la plana, fins que vingué día qu'en aquestes montanyes no hi quedaren més que'l **vey** tan **revey** y les encantades. (p. 107-108)

[...] cayent en que de tot ne tenía la culpa'l **vey** aquey de les rels, determinaren de fer n hi alguna per a revenjar se. (p. 108)

Tal cosa passava avuy, dihèm, y vetaquí que l'endemà, a trench d'auga, el **vey** s'estava de genoys fent oració, quan repara una gran ombra en

terra. (p. 109)

Vòre l el **vey** y quedar se embadalit, va éssere tot hu; [...] (p. 109)

El **vey** eri ignocent com un infant de cría, y tot s'ho hauría pensat fòra qu'en el món passés cosa ab macadura de malici o d'enginy segret. (p. 110)

Ja t'hay dit que'l **vey** era ignocent com un infant, y com que'ls infants són com els bogiots, que volen tocar tot lo que veuhen, vetaquí que'l **vey**, tantost li vingué bé, allarga la mà per'agafar a n'aquey auceyet tan rebonich que li feya mirotas; mes així que li veu l'intent, l'aucey pega cop d'ala y cap al Cimalt atra vegada. (p. 110-111)

Preguntis pas lo que va fere'l **vey** d'aqueya hora en avay! (p. 111)

Just, just pel coy, petit! Y que així que'l va tindre, el **vey** que fa ab mofa: [...] (p. 111)

Ay, bon **veyet** de la montanyeta, / m'escanyis pas ab ta cordilleta, [...] (p. 112)

Som un catiu del Rey de Morería que pels meus pecats m'han donat a les encantades, fins y tant que atrapi a un **vey** de **veyó** que haja pas conegut a dòna nada y me vulga deslliurar! (p. 112)

El **vey** al ohir allò va tindre una gran alegría, que's va pensar qu'eri cosa de Nostro Senyor, que pel seu entremitj volía fer qualque cosa may vista. (p. 112)

[...] que jo som l'home **vey** de **veyó** que no som conegut may dòna nada. (p. 112)

El **vey** que li arreballa les dugues plometes de la cresta y se'n clava una a cada uy, y de seguida's queda més orb que avans de néixere. (p. 112)

Al acte li torna la vista al **vey** y... ¿may dirías què repara al seu devant?... (p. 112)

Les encantades la sabían pla bé llarga quan se posavan a fere del seu ofici, y el pobre **vey** eri un sant hom que may se'n havía vistes de més

fresques que raure ab elles. (p. 113)

Ay, bon **veyet** de la montanyeta, trau te les mans de la careta, que te vuyu pas fere cap lley de mal. (p. 114)

Mes el **vey**, que ja s'havía refet una mica del esglay y pregava a Deu que li dongués coratge, gira tot d'una la cara y diu cridant: [...] (p. 115)

Tot aquey día'l pobre **vey** va pas sebre lo que li passava. (p. 115)

El **vey** s'escoltava a la encantada tot moix y capficat, y ella que, veyent això, li pregunta què determinava. (p. 117)

Aleshores el **vey** fa un gran surt y, com el día avans, diu tot esglayat: [...] (p. 117)

Donques voràs que, després que va havere tret atra vegada de la seua vora a Floridalba, va quedar li al **vey** una mena de tristor tan forta, que's passà tot el día plorant com una viudeta noveya: [...] (p. 117)

Sé pas què m'has donat, **vey** del meu cor, que me pusqui pas apartar de tu per més que m'agravihis. (p. 119)

Mentres tant que això deya la encantada, el **vey** se la goytava y el seu cor se fonía. (p. 120)

El **vey** aleshores arrenca un gran plor tot s'esclamant: [...] (p. 120)

Vína ten ab mi, **vey** del meu cor, que jo estigui emprendada de tu y vuyu fer te l'home més rich, més poderós y més sabi de la terra!... (p. 121)

El **vey** se tapa les oreyes per a no sentir-la, y fent un esforç de totes les seues forces, crida ab un gran crit: [...] (p. 121)

Teníá pas enllestit encara el seu jornal, y ja vos hay dit qu'eri pas dòna per a deixar lo a mitjes... veusaquí que con va vore al **vey** tan acotat, ella que li enronda un bras al coy y li diu poch a poch, com si's confessés: [...] (p. 121)

Així que hagué deixat al **vey**, la encantada s'encamella en una ratxota de garbí que passavi, [...] (p. 122)

Totes les encantades preguntavin còm era estat allò, fins que la més petita les hi contà que ja havia atuhit al **vey** de la montanya. (p. 123)

Eri la veu del **vey**, que corría desesperat d'una banda a l'atra, tan aviat per la Cresta del Follet, com per l'Anap del Rey, com pel Bau de les Olives, cercant per tot a la encantada y pregant li que'l volgués ab ella, que per un atra petó dels seus llabis donaría de grat, a més de totes les ventures de la terra, la mateixa gloria del cel... (p. 123-124)

Y al ohir tal cosa, les encantades, d'allò més divertides, s'expandiren per tots els indrets de la montanya y's posaren a escarnir al **vey** repetint lo mateix qu'ell deya ab unes grans riayes... (p. 124)

Y segons contan les histories de la **veyó**, va devenir aquey pecador un penitent de tanta santetat y sabiesa, que'l Sant Pare de Roma, quan tenía qualque plet molt embuyat a escatir, li enviavi un propi ab les seues rahons y després obravi segons els conseys del penitent... (p. 230)

En temps de la **veyó** diu qu'eran d'argent colrat, y les encantades les muyavan en les aygues mortes de la Gorga y després hi escarpían a les persones que volían mal pera que'ls hi quedés, de bona juvenesa, la cabeyera blanca com un moixey de canem. (p. 242)

Ara, con la gent atrapi qualque òs esblanquehit de **veyó** y endevini pas de què es, s'afanyi a colgar lo ben endins de la terra, tot dihent: [...] (p. 284)

ANNEX 6: *aygua i ayga*

Ayguia i derivats:

[v. narrativa] Aleshores s'hi veyan virolejar arreu les notes frescals y alegres de la verdura tendra, clapejant la grogor colrada del terror, en mitj dels viarons d'**aygua** clara, qu'espurnejavan al sol com llenques d'espill. (p. 3)

[v. narrativa] A n'ella, la filla de la gran planuria, magra per falla de brassos, d'**aygua** y d'adob, li semblà que no podia ésser veritable, sinó que la veyà per virtut d'un miratge fantasiós, [...] (p. 3)

[v. narrativa] [...] la terra tebia, les fulles humides, l'**aygua** regalada que s'esmunyía pel mitj de les balques, quines flors d'or capejavan senyorívolament a ran de marge. (p. 5)

[v. narrativa] Era una mena d'esgratinyadura fonda y desigual, ab tot el llit ple de còdols nets y rodoladissos: una de tantes arrugues de la immensa fas de pedra de la montanya per hont s'escorrián a xórrechs les llàgrimes del cel, els **ayguats** de les tempestes hivernenques. (p. 9-10)

[Mila] Si gosés li demanaríia una tirada d'**aygua**... Tinch la gola com esca. (p. 13)

[Matias] L'udol del Torrent de Mala-Sang, qu'escup l'aygua del Bram. (p. 21)

[v. narrativa] Aquelles paraules recordaren a la Mila lo que'l seu marit li havia contat de les **aygües** miracloses que feyan venir gana als desmenjats y curavan a persones y besties de totes les xacres de la incondicia y el neuliment: [...] (p. 21-22)

[v. narrativa] La Mila encara entrellucà la pedra esmolada y llefiscosa d'una **aygüera**, les portes d'un armari, el torn de passar farina... (p- 28)

[v. narrativa] En Gayetà s'havía posat el pelut del cap sota l'aixella, y després de persignar se y senyalar a la Mila l'**aygua**-beneytera, s'avansà lentament, se posà de genolls en terra devant l'altar y feu un acatament. (p. 32)

[v. narrativa] A quatre canes de la ermita hi havia les parets mitj enrunades d'un corral, ab dos pous sense brocal y grans basses fondes, plenes d'**aygua** plujana, a la vora; y rera'l corral el devallant s'aixamplava tot mostrejat de mates d'estepa y romanins florits, [...] (p. 48)

[Mila] Quína aygua més clara! (p. 54)

[v. narrativa] ¿Quín brahó trauría'l pa de llot endurit de l'**aygüera**? (p. 64)

[v. narrativa] Al cap y a la fí, s'estimava més aquell encàrrech que pouhar **aygua** seguidament y escoltar la demanadissa de coses ab que ella no'l deixava en pau tantost se'l vey a prop. (p. 65)

[v. narrativa] De cop barbotejà, a subzades y sense mirar enlloch, que baixava de Peu-de-Gall, vora'l Cimalt, y que tenía tanta sed, que havia entrat per a demanar una tirada d'aygua. (p. 68)

[v. narrativa] Y en una foguerada de despit, pouhà un farrat d'**aygua**, agafà sabó y fregadors y se'n anà a la capella. (p. 72)

[v. narrativa] [...] fins el cadeny per hont buydavan els suchs de l'aygüera havia sigut desenfangat y baldejat a galledades, y els grahons insegurs del campanar reclavats fins que quedaren ben forts y fermes. (p. 83)

[v. narrativa] [...] y per allà era per hont venían, ab tots sos arreus a coll o muntats en burrets, els firetayres de la fireta de Sant Pons, venedors de rosquilles y caramel·los, de confits, vi blanch y **anyguardent**, d'avellanes y pinyons torrats, de morratxes y cantirets de vidre, de soldats de plom y trompetes de llauna; [...] (p. 141)

[v. narrativa] El vi y l'**anyguardent**, encenent les sangs y desfermant les llengües, feyan sa obra civilisadora entre aquell escatx d'humanitat. (p. 168)

[v. narrativa] Vora d'ella en Baldiret, inquiet, esperava ansiosament que la Mila y el pastor acabessin de xopar li ab vi els verdanchs y macadures; y quan vegé que'l pastor anava a l'**aygüera** per a rentar se les mans, li estirà suaument la mànega de burell, tot refregant se la galta contra'l muscle. (p. 170)

[v. narrativa] Volía banyar se en les aygües del Bram, en les famoses **aygües** que moltes veus li havían assegurat ab verídich accent que'l purgarían de sos mals humors, que li netejarían les sangs empestades. (p. 193-194)

[v. narrativa] Pel setembre, en que'l sol cremava encara en les clotades al bon cor del día, però que les ombres comensavan a ésser traspassades per vents acanalats plens de males resultes, ja sols pujavan a la ermita persones soltes que feyan un passejet higiènich des de'ls pobles vehins,

qualque cassador fadigat que demanava quatre gotes d'**ayguardent** ab aygua o algún matrimoni burgès quina dòna portava un ciri en l'una mà y una cabasseta ab el brenar en l'altra. (p. 197)

[v. narrativa] [...] la Mila permaneixia encara immòvil en son badador, y sos ulls oberts y encantats s'enlluhenían poch a poch, s'encrestallavan, s'**enayguavan** tots y a la fí se'n desprenían dugues llàgrimes plenes, que queyan sobre'ls brassos encreuhats. Altres llàgrimes acompanyavan a les primeres, quietes, seguides, copioses, tremolant una darrera l'altra del fil d'argent qu'elles mateixes filavan al llarch de les galtes, y a la fí venía l'esclat del plor: [...] (p. 205-206)

[v. narrativa] Tot semblava que fos lluny, lluny... y els carros que passavan pel gual esquitxant l'**aygua**, feyan més bonich!... (p. 218)

[v. narrativa] Feya **aygua** de tots costats, y d'haver estat tant temps a l'ombra y sense repintar, les taules eran ben consumides... (p. 219)

[v. narrativa] El tallat dels rampants s'obria en forma de v, y les parets, de grossos crostons que ressortían uns dels altres com una granansa empedrehida en la pell escatosa d'un gran monstre, regalavan d'**aygua** mateix que acabessin de copsar una gran pleguda, y eran tots cendrosos de les naixentes blavors del cel qu'emmirallavan apagadament. (p. 242-243)

[pastor] Mirèu: els ulls se m'enguerxan y'm sembla que'l cel gira com una roda de molí, anant lo de dalt a baix; y quan el veig a sota meu tal com si me'l guaytés en una bassa d'**aygua**, me venen unes ganes de deixar me anar y d'enfonsar m hi tota a dins del cel... (p. 249-250)

[v. narrativa] Arribaren de seguida a l'Orga, la esmotxada alterosa ratllada de dalt a baix per fondes estríes desiguals fetes pels arruaments de les **aygües** que baixavan com catarates en les plogudes fortes. (p. 263-264)

[v. narrativa] Recordanses de les vistes preses des de la Fita, des de Miranius, des de totes les alsaries de la montanya que pobretes, que **aygualides** quedavan devant de lo que veyia! Allò era estesa, allò era immensitat desmesurada!... (p. 278)

[v. narrativa] Passada l'hora dels esmorzars, la calima qu'enterbolía l'atmósfera s'havía quasi bé esvahit: tan sols assí y allà s'aixecavan encara, escupides a glops per les ertes xemeneyes, algunes fumeroles color d'**ayguardent** ab **aygua**, que s'haurían dit subtils y transitories columnes d'estibina d'un gran temple faulós, deslliurat ja de sos porxos, voltes y enteixinats. (p. 287)

[v. narrativa] L'**aygua** baixava a catarates per la esquenada del Mitjà, s'acarrerava en els correguets de la vessant, se precipitava sobre la casa, engargossant el clohell descobert de l'**aygüera**, y tornava a sortir ne regolfant a grans glopades escumoses. (p. 307)

[v. narrativa] La Mila, trayent d'aquell gran terratrèmol una mena d'alegría encalmadora, acudía, tota diligenta, a posar aturalls a la porta de la cuyna, per quina llinda, sense bastiment, entrava l'**aygua** com per un jòch d'aixetes; cullía, ab la bayeta, la que inondava la cambra petita; posava gibrelles sobre'l llit per a copsar la de les goteres que s'havían obert en el teulat de la cambra gran... (p. 308)

[v. narrativa] També allí hi havia penetrat l'**aygua**, escampant se lloses avall, mes ella no'n feu cabal. (p. 310)

[v. narrativa] Tot era fosch: avans de les quatre havia clos el día, y en el serrament de la nit anticipada rodolavan encara, llargament percutidores, les tronadisses, els bramuls xisclayres del vent y la fressa sorda de les **aygües** furientes que's descapdellavan y capdellavan corregades avall, mentres de clar en clar, per les escltxes de les obertures, passavan les resplendors verdes dels llampets cuetejant sinistrament. (p. 312)

[v. narrativa] Devant la porta empassegà ab una grossa branca esqueixada del xiprer; les basses estavan rases d'**aygua** verda en la que nedavan la bilorda y els caragols boca-enlayre; la escaleta de les feixes cegada de runa, la terra escarbatada, com qui diu sens rastre de conreu, y els atmetllers ab un solatge de poncelles naixentes... (p. 313)

[v. narrativa] L'**ayguat** se'n ho havia enrossegat tot, com un'altra diada de Sant Pons. (p. 313)

[v. narrativa] A cada pas la Mila trobava noves fotges, nous corregalls gratats per les **aygües**, moladons de fanch y pedra, garrigues desenterrades ensenyant l'arreler, rexorchs desconeguts; [...] (p. 314)

[v. narrativa] Per sa banda, el torrent de Mala-Sang, ple a seny, devallava més precipitat y malagradós que sempre, y no podent enfilear son cabal tot sencer per l'ull del Pont-del-Cop, sobreixía enverinat y babejava ses **aygües** llotoses sobre les margeres... (p. 314)

[v. narrativa] Encengué una cúa de candela que tenía en un recó d'**aygüera** y anà a la sala. (p. 350)

[v. narrativa] La lluna havia sortit y poch a poch tot se desfumava, encolorint se malincònicament d'un blau-vert temperat d'**aygües** marines.

(p. 355)

[v. narrativa] Allà prop les basses d'**aygua** plujana, encantades, com esmeragdes colossals; els dos xiprers que a la entrada de les feixes, més llongs y esparracats que may, s'abrassavan silenciosament en l'altura com dos gegants vells que's despedissin per a la eternitat; [...] (p. 355-356)

[v. narrativa] Y, de prompte, ab un glassament de tota l'ànima, li vingué una nova recordansa: la recordansa de aquell prech fervorós aixecat en el Bram, tot xarrupant l'**aygua** miraclosa, y a seguit les rialles mofetes del Sant, sacsejant, en la ubagor del somni, son ventre repulsiu de dòna grossa... (p. 358)

Ayga i derivats:

[pastor] Es massa d'hora, tant mateix! Cal deixar fondre una mica'ls **aygatges**... Això es pas la plana, que de seguida sembla un forn... (p. 46)

[pator] L'**ayga** es mellor que la de la ermita: un'**ayga** braument saludable, a fe... (p. 52-53)

[pastor] Mes vuyu dir vos una cosa: prenguèu pas may l'ayga del Bassí... (p. 54)

[pastor] Mes vuyu dir vos una cosa: prenguèu pas may l'ayga del Bassí... s'hi remuhin persones y bestis xacrades, y anch que'l Bram ne passa bugada cada día, fa mal d'uys ¿trobèu? (p. 54-55)

[pastor] No's té memori de que l'**ayga** del Bram haja endanyat may a ningú, ermitana: ella cura les tares y prou. (p. 55)

[pastor] Per aqueixa banda, enllà del coll, s'atrapi Murons, una vila braument grossa, y més ensà'l torrent de Mala-Sang, que sempre baixa l'**ayga** vermeya... (p. 60)

[pastor] Atrament, sapiguèu que per anys hi havia sobre la vila, de l'altra banda de Roquís, un casteyàs de moros, ab el rey y tot, que tenia per seues aquestes montanyes y no hi deixava transitar ningú, llevat que fossin noyes de quinze a vint anys, que aleshores se les feya dur al castey y si li queyan al uy se les quedava y si no les hi feya llevar el cap en rodó y gitar les al torrent de Mala-Sang, que d'això li ve'l nom y el dur les

aygues **vermeyes**. (p. 61)

[pastor] Mes, vós! Heu pas d'acogohir vos en tan poca **ayga**... Ab quatre cops d'espolsadores mos hi porèm espitllar per tot... (p. 65)

[pastor] Dèu éssere pla bé més gustós tenir un palau dins de la montanya y dormir en llit d'or encortinat, y menjar peixos dels rius de llet, y beure resolis colats y recolats per les dones del Rey del Orient, que pas jaure per les tutes y serenes, esgarrinxar se'ls peus per les garrigues y tastar atra cosa que rels margantes y l'**ayga** clara que prengui ab la conca de les mans!... (p. 117-118)

[pastor] Y així mateix tot ho ohiràs y ho entendràs tot: lo llengatge dels auceys en l'ayre y de les bestis terrassanes en la terra; les cantories dels peixos y les serenes al fons de l'**ayga**, y els romflets del vent, y el retruny de les tronades, y els gimechs de les montanyes, y tota mena de remor o fressa que moga cosa criada devers o lluny de tu... (p. 120)

[pastor] Vay rumiant fa temps que al món hi ha pas tanta gent de bé com calríia, y que l'**aygat** gros feu petita bugada... (p. 175)

[v. narrativa] Però acte seguit els ulls se li **enaygaren**. (p. 235)

En temps de la veyó diu qu'eran d'argent colrat, y les encantades les muyavan en les **aygues** mortes de la Gorga y després hi escarpían a les persones que volían mal pera que'ls hi quedés, de bona juvenesa, la cabeyera blanca com un moixey de canem. (p. 242)

[v. narrativa] Y després li semblà entressentir, cap allà avall de tot, ressons tèttrichs y fonedissos de veus difuntes: els gemechs dolorosos dels caps tallats que rebotavan pels cuixals del Pont-del-Cop, tamborellant en mitj del bombolleig de les **aygues** envermellides ab sa mateixa sang... (p. 359-360)

[v. narrativa] La dòna, perplexa, enfonsà lentament la mirada enllà, en aquella gran mar irreal d'**aygues** blau-verdes, com si volgués anegar hi la claretat ja inútil de son pensament sobrexcitat, que comensava d'afeblir se poch a poch... (p 360)

ANNEX 7: pronoms personnels (formes plenes)

Y donques, ermitana, ¿diu qu'heu caygut? ¿Còm es estat això? ¿Que vos rodava'l cap? (p. 26)
Jo pensavi: ¿què'ls hi faràs que's puga roure?... Me venía al cap res que s'ho valgués, y rumiant, rumiant, m'han atrapat les albes. (p. 38)
Jo que aleshores me 'n salti de la llitera y gequint al petit que ronxés, me 'n baixi cap a la Nina, atrapi a la mare d'aquest, tením una sentada y ella m'ha tret a vora. (p. 38)
Conti que sí; vuyú pas dire que mos colri la cara ¿sabèu?... Mes, qualche ruixadota... (p. 46)
Oydà! Veurèu còm ara vos se reviscola aqueixa carica tan mince! Altrament, ja que l'ermità dorm, calrà que primer atalayèm les foranes... (p. 46)
A mi, veyèu, me dóna pler y me fa fere uns pensaments, uns pensaments, la boyra!... (p. 47)
A cop sobte me donaren basarda, veyèu, mes després m'hauría agradat tenirne una per fantasía... Braues bestis, a fe!... (p. 49)
Ella era poch o molt parenta ab la jova, y com jo'ls hi duya'ls comptes pla bé justos, van voler de totes passades que'ns quedessim a la casa, com aleshores, fins que no pusquessim més, y mos hi vam quedar... (p. 50)
Quan el mal punt, feyan enternir... Per això li duch lley al màs: tots me sembli qu'encara'm són quelcòm... (p. 50)
Un día havían escurat la cort, y el carro estava carregat en mitj de la entrada, a punt d'anarsen: ella va per sortir... el cavay arrenca, y me la enclòu entre'l muntant de la porta y el botó de la roda... (p. 51)
M'havía empeguehit d'una lley de manera, que'l senyor metge de Murons en passava ansi; y Sant Pons, tot solich, me llevà del tropey... Un valent sant, Sant Pons, ermitana!... (p. 53)
Goytèu al petit! En parlant de contar quelcòm, ja'l tingui clavat com una llagasta. Se deixaría escalivar per una rondaya, ¿no fa? (p. 56)
Però veyas... La rondaya de les Llufes es massa llarga y ara mos esperan les sopes... ¿Què faríam d'escabotar la? (p. 57)

Sembla talment un roch de fona!... Un día s'espenyarà, Deu mos en gord!... Ah, els poch anys, els poch anys! (p. 57)
Sí, ermitana... El menut de la jova... Me 'l estimi perque no té lley de traydoría al cor; mateix que un anyey. (p. 57)
Quan m'anyori massa per aquests alts, me 'l emmeni. (p. 57)
Al hivern, quan tanqui a casa seua, me fa rumiar sempre per tràure n'hi de noves... (p. 57)
T'emmorronis pas per això, home! La contarèm quan la ermitana cogui el sopar ¿ Te fa'l compte, així? (p. 57)
¿Què vos hay dit, ermitana? Mirèu el solich assí darrera: aviat mos donarà una uyadeta... (p. 58)
Fins y tot me vay confessar ab el senyor Rector de les esguerradures que me venían al pensament de fere, [...] (p. 64)
Ab quatre cops d'espolsadores mos hi porèm espitllar per tot... (p. 65)
Bones tardes que Deu mos dó... ¿Es dire qu'encara vos hi atrapi, ermitana? (p. 76)
Vós me volèu pas creure y feu mal fet. Cal pendre les coses ab catxassa, atrament, si tot ho matèu en un día, després sabrèu pas què fúmerhi per la nostra montanya, dòna! (p. 76)
Tot me fassi mirotas com al pich del mitj día. (p. 77)
Demà, de bella llevada, me 'n salti a Murons per a dire al senyor Rector que vinga a donarhi un cop d'uy ben donat, assí... Conti que farà ball-manetes. (P. 77)
A mi'm plagui més férme les solich y a la quieta... Al mancos no m'esbuyan els pensaments... (p. 81)
Hi ha cops que me fan una pena, si sapiguessiu! Pobrichs! Se'n van del món sense sebre què sia cosa de pler... (p. 81)
¿Fa pas més rumbo aqueixa resplandor ara que con el sol se passeja per tot?... (p. 81)
Vaja, donques: tracte fet... Mentris la ermitana me deixa'l morter per a fere una cuyerada d'alioli [...] (p. 90)
Si vas de banda a banda sens empassegar, te dongui el boher de la clau, l'avi de tots els atos; [...] (p. 93)

Petit, si gordas les cloves senceres, el día de Sant Pons te faré una encesa de fanalets girintorn del terrat. (p. 97)
Si me podía haver, me la perdonaría pas. Mirèu: avans tenía escopeta... (p. 102)
Diu que captava ab un vey, de petit, y quan el vey va finir se quedà servint per aquestes masíes, fins que totes el gitavan fòra per orni y mala pessa... (p. 102)
Tan sant eri aquey bon home, que'ls atros se donaren vergonya de posàrseli devers de por que Nostro Senyor no'ls hi reparés massa la poquesa ab la comparansa. (p. 107)
Y un hom s'atrapavi a passejar entre mitj d'elles creyentse solet y elles, al vèure ho, conta tu còm se devían esqueixar de riure! (p. 108)
Fins ara he rumiat de quína manera se poría pèrdere a un home, per sant que fos, y ara vos digui que gequiu aqueix per a mi, que jo me'n encarregui... (p. 108–109)
Som un catiu del Rey de Morería que pels meus pecats m'han donat a les encantades, fins y tant que atrapi a un vey de veyó que haja pas conegut a dòna nada y me vulga deslliurar! (p. 112)
Ay, bon veyet de la montanyeta, / m'escanyis pas ab ta cordilleta, / que jo som pas lo que tu te pensis. (p. 112)
Mes se va quedar de pedra mabre quan va sentir que l'aucey li responía: [...] (p. 112)
Podèu contar, ermitana! Les encantades la sabían pla bé llarga quan se posavan a fere del seu ofici, y el pobre vey eri un sant hom que may se'n havia vistes de més fresques que raure ab elles. (p. 113)
Ay, bon veyet de la montanyeta, traute les mans de la careta, que te vuyu pas fere cap lley de mal. (p. 114)
Si vols vëndreten ab mi, te faré l'home més rich de tota la terra. (p. 114)
Si hi vens a viure, te faré dormir en llit d'or encortinat, dins d'una cambra de mirayets endomassada de pedrería; [...] (p. 114)
Ab res se podía esborrar dels uys a la encantada, ab aqueys cabeys com una polsaguera d'or y la garlanda de roses entorxada al coy. (p. 115–

116)
Encara que ahir me gitassis del teu davant, jo te tingui pietat y torni. (p. 116)
Pensat això, vetaquí que's presenta la encantada, y ell que, en comptes de donarli la cabeyera, se la mira bé de regord, baixa'ls uys, se posa a tremolar, y va pas dire paraula. (p. 116)
[...] que's passà tot el día plorant com una viudeta noveya: y tot plorant, rumía que rumiaràs, se deya: [...] (p. 117)
Si fos així, sería ben bé cosa de vore; mes jo sé pas del cert si el corb me contavi qualche mentida. (p. 118)
Sé pas què m' has donat, vey del meu cor, que me pusqui pas apartar de tu per més que m'agravihis. (p. 119)
Mentres tant que això deya la encantada, el vey se la goytava y el seu cor se fonía. (p. 120)
-¿Què faràs, trist de tu?- se preguntava ell mateix. (p. 120)
[...] mes tu m' has rebutjada per tres vegades y me'n tingui d'anar tot desseguida; may més me voràs, m'ohiràs ni saberàs de mi... (p. 121)
El vey se tapa les oreyes per a no sentirla, y fent un esforç de totes les seues forces, crida ab un gran crit: [...] (p. 121)
Y vetaquí que, dita semblant cosa, tot se li feu fosch mateix que'l món finés; y eri qu'ell se pensavi que la encantada havia fugit d'ell com cada día... (p. 121)
Va morir se al cap de la centuri del mal d'emprenament; y com que havia mort afollit y sense penediment, va pas poder entrar al cel. Déu mos el gord a nosatros! (p. 124)
Y encar ara, ermitana, en les nits de tempesta, quan repica l'esquellinch del Cimalt senyalant una desgraci, se veu passar la seua ànima en pena, mateix que un foch-follet, pels còrrechs y fondalades, y sa veu, fosca y llarga com un ressò d'onada, para pas de cridar: -Floralba! (p. 124)
Quan vareu vindre assí, vos se vey a l'ànima contra-claror, y ara donèu goig de vore; sèu la dòna més fresca y regalada qu'haja vista en ma vida... (p. 126)

Jo li juri a n'aqueix mala-sang que me la pagarà. (p. 134)
Prou, prou, manyaga! Me la mostrèu pas més aquesta desgraci, que la sé pla bé d'avans que vós! (p. 175)
Puja pas un trist papau de fava a la ermita, llevat del vostr'home, y si aquest puja y troba barrat, que s'esperí o que se'n entorni: atrament mos fa pas una bella fallica. (p. 208)
Oh, Deu Totpoderós, que aqueixa es la veu del senyor de Llisquents quan me gità del seu castey! (p. 228)
Contenta de mi som, que com aucey de nit me prengué de mon niu y aucey de nit el vegí tornar avans de la meua mort!... (p. 228)
L'alzina dels gorchs ha quedada feta estelletes mateix que un lluquet esclafat, y el frare blanch y les monjetes de l'abadía encara tremolan d'havere vist dels seus uys al mateix Llucifer, que Deu mos en deslliuri, amén! (p. 229)
Y com si una veu me les anés diguent, me venen totes les coses que hi deuen havere passades en aqueys paratges... (p. 232)
Díes quedan, per això... y mos en cal pas més que un per'aqueixa tasca, pensi... ¿Quín vos escàu? (p. 236)
A mi també me passi quelcòm d'això, veyèu! Sols que jo senti pas cap enveja d'anar en avay, com una pedra, sinó en amunt, com els aucehichs de Nostro Senyor. (p. 250)
Per això me decanti sempre de l'atra banda. Aquey reyalme es més sossegat y m 'hi vingui pas ningú a fere la guerra. (p. 254)
Vos se m 'hi heu quedat tan enfabada goytant la vostra caseta, que me dolgui pla bé d'esbuyar vos la quietut. (p. 256)
Així me plau vòrevos, dòna, pas ab el béch sota l'ala com temps avay! Alabat sía Déu qu'heu gitat l'embruix d'una vegada! (p. 257)
Justament a mi! Me feu pas riure, a fe... Això, Sant Pons gloriós!... (p. 257)
Fins me dóna com una cosota a la boca del cor discórrer mal contra elles, mes, veyèu, com si moren pas a les meues mans també han de morir a les d'un atre, me desi la llàstima per a mellor punt y les deixi al setí d'una bona pedrada... (p. 262–263)
Jo, vos ho digui, me 'l podí pas mirar que me s'encenguessin pas totes les sangs fredes... (p. 289)

Jo **me** vay témere de seguida que aqueya virada rodona menaría pas a bon port, y con vay vore que duya a l'Anima de patró, **m'**ho vay donar tot per perdut. (p. 290)

Mirèu, a la mea juvenesa, bon temps després de viudo, **m'**havían dit de plantarhi assí avay una carnicería; **me** feyan prou bons pactes, mes hi vay pas voler sebre res... (p, 292)

Alabat sía Deu! Vós sí que **me** feu pas la mota grassa! Ah, ah, ah!... Sèu plaga, tant mateix!... (p. 292)

ANNEX 8: Partícula *pla* (veu del pastor)

Català (1905)

La basarda un se la fa, veyèu; que les coses del cel y de la terra se'n cuydan pla ben poch de nosatros...- (p. 31)
Ho cregui pla bé! Més m'estimi la escalfor del meu tabernacle, ab quatre brins de palla assí, que'l mellor llit ab set matalassos en les cambres de dalt, veyèu. (p. 36)
Y a fe que podèm pas tirar de l'oya estant; nos escaldaríam pla bé'ls mostatxos... (p. 37)
Ella era poch o molt parenta ab la jova, y com jo'ls hi duya'ls comptes pla bé justos, van voler de totes passades que'ns quedessim a la casa, com aleshores, fins que no pusquessim més, y mos hi vam quedar... (p. 50)
Sab pla bé lo que's fa, Sant Pons! (p. 55)
Ab un plat d'escudeya y els bohers n'hi haurà pla bé prou per'anar a la guerra tot el día. (p. 90)
Faràn pla bé més musica quan els hi soquerrèm les anques, ermitana! (p. 91)
-Ay, auceyet endauradet, / jo pla t'hay ben atrapatet!- (p. 111)
Les encantades la sabían pla bé llarga quan se posavan a fere del seu ofici, y el pobre vey eri un sant hom que may se'n havia vistes de més fresques que raure ab elles. (113)
Dèu éssere pla bé més gustós tenir un palau dins de la montanya y dormir en llit d'or encortinat, y menjar peixos dels rius de llet, y beure resolis colats y recolats per les dones del Rey del Orient, que pas jaure per les tutes y serenes, esgarrinxar se'ls peus per les garrigues y tastar atra cosa que rels margantes y l'ayga clara que prengui ab la conca de les mans!... (p. 117-118)
Fugir pla , ermitana! Tenía pas enllestit encara el seu jornal, y ja vos hay dit qu'eri pas dòna per a deixar lo a mitjes... (p. 121)
Prou, prou, manyaga! Me la mostrèu pas més aquesta desgraci, que la sé pla bé d'avans que vós! (p. 175)
Ho cregui pla bé! Y que teniu una mena d'anar distreta que reparèu pas may en res. Atrament, jo volía dire que ara ja podèm enrahonar. (p. 247)
¿Que hi tornèm, ermitana? Vos se m'hi heu quedat tan enfabada goyant la vostra caseta, que me dolgui pla bé d'esbuyar vos la quietut. (p. 256)
Al cap d'avay se tracti pas d'uns funerals de sogra; y quan hi haurèu clavades les dents a la cuixa, atraparèu que hay tingut pla bona pensada de

tràure la del món. (p. 263)

Ab els conis, ab la ermita, ab tota cosa s'hi desvergonyirà perque conti ab la dreta del vostre home, mes ab vós s'hi atrevirà pas, perque sab **pla** bé que no li perdonaría! (p. 271)

La gent de per assí bé ho conti per cosa certa... Jo vay atrapar ho un día sota de la sabata y ho vay arreplegar **pla** bé... ¿Un hom què sab? (p. 285)

ANNEX 9: Rimes (capítol 6)

Català (1905), Garriga

Català (1905)	Garriga (1907)	Losada (1986)	Vogel (1909)	Zickmann (2007)
-Ay, auceyet endauredet , / jo pla t'hay ben atrapadet! - (p. 111)	¡Pajarito, doraíto , / Ya te cogí bien cogiito! (p. 117)	¡Ay pajarito dorado / Ya te he atrapado! (p. 66)	Aha, du goldig Vögelein , / Habi ich dich nun beim Häselein? (p. 116)	Sieh an, das goldene Vögelchen , / schon hängt's in meinem Kördelchen! (p. 123)
-Ay, bon veyet de la montanyeta , / m'escanyis pas ab ta cordilleta , (p. 112)	Viejecito, viejecito , / Suelta por Dios el cordelito (p. 117)	¡Ay viejecito de la montaña / No aprietes tanto con tu lazada , (p. 66)	Ach, guter Alter, wart' ein Weilchen , / Erwürg' mich nicht mit deinem Seilchen! (p. 116)	Du guter Alter vom Berge du , / drück mir doch nicht das Hälschen zu , (p. 123)
-Ay, auceyet endauredet , / jo't deixaré deslliuradet , (p. 112)	¡Pajarito, doraíto , / No morirás en el garlito! (p. 117)	¡Ay pajarito doradito / te dejaré liberadito , (p. 66)	Ei, Vöglein in dem goldnen Kleid , / Im Augenblick bist du befreit . (p. 117)	Wenn's so ist, goldnes Vögelein , / dann will ich dich sogleich befrein! (p. 123)
Ay, bon veyet de la montanyeta , trau te les mans de la careta , (p. 114)	¡Viejecito, viejecito , / no asi te estés ten tapadito! (p. 119)	¡Ay, viejecito de la montañita , / quítate las manos de la carita (p. 67)	Ach, guter Alter, fürcht' dich nicht , / Nimm doch die Hände vom Gesicht! (p. 119)	Ach, du lieber, guter Mann , / nimm die Hand weg, schau mich an , (p. 125)
-Comaretes les comaretes , / tirèu en orri les mitjetes , (p. 122)	Dejai, comadres, sin demora / vuestra labor; tomái ahora (p. 126)	Amigas, mis amiguitas / Dejad las agujitas (p. 71)	Gevatterinnen, Gevatterinnen , / Laßt das Stricken, laßt das	Gevatterinnen, o Glück, o Schreck , / legt nur schnell das Strickzeug weg ,

			Spinnen , (p. 128)	(p. 134)
prenguèu la pinta d' adamant , / l'espill de lluna foguejant , (p. 122)	toas el peine del diamante / y el espejito relumbrante (p. 126)	coged el peine de diamante / y el espejo de la luna llameante (p. 71)	Nehmt den Kamm von Edelstein , / Nehmt den Spiegel aus Mondenschein , (p. 128)	ergreift den Kamm aus Edelstein , / den Spiegel auch aus Mondenschein , (p. 134)
els collarets d'uy de serpent / que fa enegar tota la gent , (p. 122)	el collar de ojos de serpiente / con que hechizáis á tanta gente (p. 126)	y el espejo de ojos de serpiente / que vuelve ciega a la gente , (p. 71)	Aus Schlangenaug' das Halsband legt , / Das jeden sonst mit Blindheit schlägt , (p. 128)	legt an den Schmuck aus Schlangenaugen , / um alle Blicke anzusaugen , (p. 134)
el vestit vert de flor d' alguer / brodat d'escates de rojer , y les xinell·les de satí , / que'ls homes tornan cap aquí! - (p. 122–123)	Y vuestras de algas floreas / vestes, de escamas recamaas , / que ya mi empeño conseguí! / ¡los hombres vuelven hacia aquí! (p. 126)	el vestido verde con flores de espino / bordado con escamas de peces del abismo , / y las chinelas de satín / ¡que todos los hombres vuelvan hacia aquí! (p. 71)	Legt an das Kleid aus Seegrashalm , / Mit Schuppen bestrickt von Barsch und Salm , / die Atlasschuh – Legt an dazu , Denn, wünscht euch Glück , / Die Menschen kommen ins Land zurück! (p. 128)	zeigt euch im Algenblütenkleide , / grün mit roter Schuppenzier , / Pantöffelchen aus Atlasseide / bald sind die Menschen wieder hier! (p. 134)

ANNEX 10: *dende, agora, mesmo* (veu pastor, Garriga)

Agora

Agora vos enseñaré la capilla, que por cierto es cosa dina de vese, vos lo aseguro... (p. 34)

Hasta este momento he estao rumiando de qué moo puee perdesse á un hombre por santo que sea, y **agora** vos pío que á ese lo dejéis de mi cuenta, que yo me encardo de él. (p. 114)

¿A que no aciertas, **agora**, quién era aquella doncella? (p. 118)

Yo por mi parte, ya te he ofrecío cuanto pueo ofrecete, **agora** tú contesta de una vez si quiees ó no venite connigo... (p. 124)

Por tres veces me has rechazado, y aunque, prenda de ti, quería hacete mi esposo, no me quea más remedio que marchame **agora** mesmo: enjamás, pues, volverás á verme, ni á oír mi voz, ni á saber de mi; mas antes quiero dejate un recuerdo pa mientras el mundo sea mundo... (p. 125)

Dende

¡Pus no es cosa de escaldarnos de lo lindo comiendo **dende** el puchero mesmo! (p. 39)

Érase que se era, en aquellos tiempos en que los animales hablaban, un viejo mu viejo que **dende** hacía centurias habitaba en estas montañas. (p. 112)

Lo que el viejo pasó **dende** aquel punto y hora no es pa dicho. (p. 116)

Ella por fin les confesó que con solo un beso había conseguido hacer el milagro..., que es cosa averiguada que, **dende** que el mundo es mundo, no se ha encontrado todavía filtro, añagaza, ardí ni conjuro más poderoso y fijo pa quitar el sentido á un hombre, por santo que sea, que beso de mujer. (p. 127)

Endedantes

El viejo, entonces, va, le arranca las dos plumas de la cresta y se clava una en cada ojo, y se queda más ciego que **endedantes** de nacer. (p. 117)

Y hete aquí que rumiando todas estas cosas, que en jamás [*sic.*] se le habían **endedantes** ocurrido, se le echó la noche encima, y no bien comenzaba á apuntar el alba, fué y se arrojó en el paraje acostumbrado, esperando á que apareciera la encantaora, pues le daba en el corazón que tenía, en efecto, que aparecer de nuevo; y aun cuando por una parte estaba decidido á rechazarla, no se resignaba por otra á no volverla á ver, que es la compañía la cosa á la cual más aún tomamos todos gusto. (p. 123)

Enjamás

Aemás, ¿qué casta de pajarito será éste, que yo **enjamás** vi otro igual en tantos años como tengo de vida? (p. 115)

[...] que yo no soy lo que tú te figuras, sino un cautivo del rey moro, por males de mis pecados sujeto á encantamiento hasta tanto que consiga dar con un viejo de muchos años que no haya conocido **enjamás** mujer alguna y que quiera deshacer mi encanto. (p. 117)

[...] que yo soy ese viejo de muchos años que **enjamás** ha conocido mujer alguna. (p. 117)

Yo no he salío **enjamás** de este rincón; verdaderamente debí, cuando joven, bajar de esta montaña y pasame una tempora corriendo por el mundo, porque el pasase la via como escondío aquí cual un lagarto, tiene, en verdá, maldita la gracia... (p. 123)

Y hete aquí que rumiando toas estas cosas, que **en jamás** [*sic.*] se le habían endedantes ocurrió, se le echó la noche encima, y no bien comenzaba á apuntar el alba, fué y se arroilló en el paraje acostumbrao, esperando á que apareciera la encantaora, pues le daba en el corazón que tenía, en efeto, que aparecer de nuevo; y aun cuando por una parte estaba decidío á rechazala, no se resignaba por otra á no volvela á ver, que es la companya la cosa á la cual más aína tomamos toos gusto. (p. 123)

Por tres veces me has rechazado, y aunque, prenda de ti, quería hacete mi esposo, no me quea más remedio que marchame agora mesmo: **enjamás**, pues, volverás á verme, ni á oír mi voz, ni á saber de mi; mas antes quiero dejate un recuerdo pa mientras el mundo sea mundo... (p. 125)

Entoavía

Entoavía sangra una miaja, mirai; pero vaya, así y tóo no creo que tengamos por ahora que administrarvos... (p. 30)

Pequeño, coge la herramienta y vámonos pa arriba... [...] ¿A qué no cenasteis **entoavía**? (p. 30)

Quiee decise, que **entoavía** brillaban en el cielo los luceros, cuando fué y se plantó de roíllas en el lugar acostumbrao, teniendo en la mano bien asío un lazo correízo que se había ingeniao. (p. 116)

La encantaora, al oír esto, después de mirarle con mayor coraje **entoavía** que el día anterior, dió con el pie en el suelo y desapareció como por

ensalmo. (p. 121)

Más aína que nunca. Antes de clarear el día ya la tenía el viejo sentaa allí á su vera, mirándolo con unos ojos relucientes como un mochuelo y diciéndole con voz **entoavía** más melosa que cuando gorjeaba en figura de dorao pajarito: [...] (p. 123)

[...] podràs descubrir no sólo las intinciones ocultas en el corazón de los hombres, sino las criaturas cerraas **entoavía** en el vientre de sus madres. (p. 124)

La encantaora no había rematao **entoavía** su tarea, y ya vos he dicho que no era mujer que hiciera las cosas á medias... (p. 125)

Aquélla, por fin, se lo explicó; mas costándoles **entodavía** trabajo creerlo, le hicieron repetir una por una las tretas toas de que se había valío, y como ella asegurara que, á pesar de haber tentao en vano á aquél con la riqueza que tan buen cebo es pa los hombres, con el poerío y con la sabiuría, había conseguido al cabo dejalo conquistao, too se les volvía preguntar de qué cordiales, de qué añaganzas, pues, de qué filtros ó de qué conjuros se había valío. (p. 126)

Ella por fin les confesó que con solo un beso había conseguido hacer el milagro..., que es cosa averiguaa que, dende que el mundo es mundo, no se ha encontrai **entoavía** filtro, añagaza, ardí ni conjuro más poeroso y fijo pa quitar el sentío á un hombre, por santo que sea, que beso de mujer. (p. 127)

Mesmo -a

El miero se lo mete uno **mesmo**, creeime á mí; ni las cosas del cielo ni las de la tierra se recuerdan pa naa de nosotros. (p. 34)

¡Pus no es cosa de escaldarnos de lo lindo comiendo dende el puchero **mesmo!** (p. 39)

¿Qué les pondré que les pete?, me decía yo á mi **mesmo**.

Velo el viejo y quearse embelesao, fue too uno, y hete aquí que, con el afán de mirar, perdió el hilo del padrenuestro que estaba rezando, y cuando, echando á volar, salió el pajarillo huyendo hacia Cimalta, too se le volvía preguntase á sí **mesmo**: [...] (p. 115)

Tanto es así, que el día siguiente, no bien se hubo el viejo arrodillao, tropezó, al bajar los ojos hacia el suelo, con aquella **mesma** sombra y con el **mesmo** pajarito que el día anterior, sólo que esta vez, el lugar de piar y revolotear, lo que hizo el pájaro fue gorjear más pintiparao. (p. 116)

Tanto es así, que el día siguiente, no bien se hubo el viejo arrodillao, tropezó, al bajar los ojos hacia el suelo, con aquella **mesma** sombra y con el **mesmo** pajarito que el día anterior, sólo que esta vez, en lugar de piar y revolotear, lo que hizo el pájaro fué gorjear tan viva y dulcemente, que dejó tamañito al ruseñor más pintiparao. (p. 116)

Mas el pájaro después de soltar una carcajaa, se arrancó la sola pluma que le queaba en la cresta y se la clavó al viejo en metá **mesmo** del corazón. (p. 117)

Pus sabràs que en cuanto hubo nuevamente arrojao de su lao á Floridalba, empezó el viejo á sentir tan gran tristeza que se pasó too el día llorando como jovenzuela que acaba de quease viuda; mas, según iba llorando, no cesaba un momento de rumiar y de decise á sí **mesmo**; «De fijo que es mucho mejor tener naa menos que un palacio en la entranya **mesma** de la montaña, dormir en lecho de oro con colgaúras, regalase con pescaos de ríos de leche y gustar los cordiales esos que filtran y recuelan las mujeres del rey de Oriente, que dormir al raso y al sereno y andar destrozándose los pies por los carrascales, alimentándose á lo más con raíces amargas y bebiendo por toa bebía un sorbo de agua clara

recogía en el cuenco de la mano... (p. 122)

Y del **mesmo** moo que podràs ver de levanta á poniente too cuando hay en el cielo y en la tierra, podràs oílo y entendolo too: [...] (p. 124)

Por tres veces me has rechazado, y aunque, prenda de ti, quería hacete mi esposo, no me quea más remedio que marchame agora **mesmo**: enjamás, pues, volverás á verme, ni á oír mi voz, ni á saber de mi; mas antes quiero dejate un recuerdo pa mientras el mundo sea mundo... (p. 125)

ANNEX 11: *Mos i vos* (pastor, Garriga)

¡Buenas mos las dé Dios!.. (p. 29)
¡Conque vos heis caío, ermitaña! (p. 30)
Entoavía sangra una miaja, mirai; pero vaya, así y tóo no creo que tengamos por ahora que administrar vos ... (p. 30)
No sé si vos gustará nuestro condumio, ermitaña..., ¡como no traigáis buena salsa de hambre! (p. 31)
Es achaque mu propio de mujeres, pero aquí vos lo curaemos, Dios mediante. (p. 32)
Pa dos que sois es más que suficiente, y aunque con el tiempo vaya el número de pájaros en aumenti, no creo que vos resulte chica la jaula... (p. 34)
Agora vos enseñaré la capilla, que por cierto es cosa dina de vese, vos lo aseguro... (p. 34)
No hay que temer, no es naa..., la lechuza del campanario que vos da las buenas noches. (p. 34)
Pus sí; sois demasiado medrosa, ermitaña; en cuanto vos he visto lo he calao... (p. 34)
No vos queará más remedio que muar de natural si no queréis dejar en esta tierra la pelleja (p. 34)
No vos mováis, ermitaña: too es fantesía... (p. 37)
Hace vos la cuenta de que es un enjambre de chiquillos caíos del Limbo...; mañana vos mostraré las corderas del santo, las más galanas de toas. (p. 37)
¡A cenar, ermitaña! Paéceme que ya vos hemos hecho aguardar bastaute, ¿verdad? (p. 39)
¿No vos paece, ermitaña, vos que entendéis de estas cosas, que no ha salío del too mal? (p. 40)
Calcula tú, pequeño, qué majos estaríamos nosotros si mos hicieran andar de semejante conformiá... (p. 113)
Hasta este momento he estao rumiando de qué moo puee perdese á un hombre por santo que sea, y agora vos pío que á ese lo dejéis de mi cuenta, que yo me encardo de él. (p. 114)

¡Ya **vos** lo poéis figurar, ermitaña! (p. 118)

La encantaora no había rematao entoavía su tarea, y ya **vos** he dicho que no era mujer que hiciera las cosas á medias... (p. 125)

Falta sólo la cola..., mas no temáis, que no **vos** quearéis á media miel, mujer. (p. 126)

¡Ya poéis figurar**vos** el griterío que se armaría al oír semejante nueva! (p. 126)

Murió, al cabo de una centuria, de mal de amores, y como murió demente y sin arrepentise, no púo entrar en el cielo cuya gloria quiea Dios conce**rm**os á nosotros. (p. 127)

ANNEX 12: Cerques CTILC

Lema	Formes	ocurrències	Autors i obres destacats
aixaliat	axeliat, aixaliats, aixaliades	2	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
alba	aubas, áuba, aubes, aubas	24	General Ginestà Punset: <i>La pubilleta del Molins</i> (1896). Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Maria Folch i Torres: <i>Aventures extraordinàries d'en Massagran</i> (1910). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908). Marià Vayreda: <i>La punyalada</i> (1904). Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Salvador Guinot i Vilar: <i>Escenes castelloneses</i> (1905). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
alba	alba, alva, albes, albas	33	Antoni Bulbena i Tusell: <i>L'eclésiastès o lo predicador</i> (1901). Bernat Morales Sanmartín: <i>Idil·lis llevantins</i> (1910). Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907). Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905).
allavors	allavors, allevors, allavors, a llavors, a llevors, á llavors, a-llavòrs, a-llavors	203	Bernat Morales Sanmartín: <i>Idil·lis llevantins</i> (1910). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Marià Vayreda: <i>Records de la darrera carlinada</i>

			(1898), <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
altre	altre, altra (m.s.), altro, altru, áltre, áltra, altri, altr', altra (f.s.), altre, 'ltre, âltra, altr', áltre, áltra, alltre, altres, altrus, alres, altres, altras, áltres, altris, áltres	3598	Antoni Bulbena i Tusell: <i>L'eclesiastès o lo predicador</i> (1901). Antoni Careta i Vidal: <i>Narracions estranyes</i> (1905). Esteve Casepnce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). General Ginestà Punset: <i>La pubilleta del Molins</i> (1896). Jaume Collell: <i>Memòries d'un noi de Vic</i> (1908). Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908). Marià Vayreda: <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
atre	atro, atra (m.s.), ¹ atro, átre, atr' (m.s.), àtre, atra (f.s.), atr' (f.s.), átra, atos, atrus,	131	Bernat Morales Sanmartín: <i>Idil·lis llevantins</i> (1910). Eduard López-Chávarri: <i>Cuentos lírics</i> (1907). Salvador Guinot i Vilar: <i>Escenes castelloneses</i> (1905).

¹ La indicació m.s. significa masculí singular i f.s., femení singular.

	atres, atras, átres.		Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
boniquesa	boniquesa, boniquèsa, boniqueses, boniquesas	4 (2 dels quals a <i>Solitud</i>)	Josep Carner, <i>L'idil·li dels nyanyos</i> (1903). Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i> (1906). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
carriot	carriot, carriots	1	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
clivilla	clivilla, clivilles	4 (només en obres de Víctor Català)	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
dos	dues, dugas, dugues, duges	141	Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
dos	dues, dúes, dües, duas, dúas, duës, doses, dùes, duez	359	Antoni Careta i Vidal: <i>Narracions estranyes</i> (1905). Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Jaume Collell: <i>Memòries d'un noi de Vic</i> (1908). Joan Pons i Massaveu: <i>La dama negra</i> (1898) Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Maria Folch i Torres: <i>Aventures extraordinàries d'en Massagran</i> (1910). Marià Vayreda: <i>Records de la darrera carlinada</i> (1898), <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898), <i>Pilar Prim</i> (1906). Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i> (1906). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Caires vius</i> (1907).
esbrotar	esbrotar, esbrotant, esbrota, esbroten, esbrótan, esbrotava	5 (només en obres de Víctor Català)	Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).

escaló	escaló, escalons, escalóns, escalonet	12	Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
esglao	esglao, esglahó, esglaons, esglaóns, esglahons	8	Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Carner, <i>L'idil-li dels nyanyos</i> (1903). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906).
graó	graó, grahó, graò, grahò, graons, grahons, grahóns, graóns, grahòns, graonet, grahonet, graonets	46	Eduard López-Chávarri: <i>Cuentos lírics</i> (1907). Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908). Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i> (1906). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905).
lluert	lluert, lluhert, lluerts, lluherts	5 (4 dels quals en obres de Víctor Català)	Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
mengia	mengia, mengía, menjía	3 (2 dels quals en obres de Víctor Català)	Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905).
ne	ne, né, nè, nê ²	821	Antoni Careta i Vidal: <i>Narracions estranyes</i> (1905). Cosme Vidal i Rosich: <i>La gent del llamp</i> (1903). General Ginestà Punset: <i>La pibilleta del Molins</i> (1896), <i>La punyalada</i> (1904). Salvador Guinot i Vilar: <i>Escenes castelloneses</i> (1905). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
nervi	nervi, nervis, nérvis, nèrvis, nerviots	38	Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Joaquim Ruyra: <i>Jacobé</i> (1902).

² El CTILC no permet filtrar els resultats segons si el pronom va situat abans o després del verb.

			<p>Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Marià Vayreda: <i>Records de la darrera carlinada</i> (1898), <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Ombrívols</i> (1904).</p>
nirvi	nirvi, nírví, nirvis	<p>16 (11 dels quals en obres de Víctor Català)</p>	<p>Joan Pons i Massaveu: <i>La dama negra</i> (1898). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907). Antoni Careta i Vidal: <i>Narracions estranyes</i> (1905). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911).</p>
ocell	<p>aucell, aucey, ausell, aucèll, aussell, auzell, aucells, auceys, ausells, aucèlls, aussells, auscèlls, aussélls, auçells, aucellet, auceyet, auceyàs, aucellàs, aucelló, aucellot, aucellàs, ausellet, aucellets, auehichs, aucellons, ausellets, aucellots.</p>	<p>242 (82 dels quals en obres de Víctor Català)</p>	<p>Àngel Ruiz i Pablo: <i>Classes passives</i> (1895). Carles Bosch de la Trinxeria: <i>L'hereu Noradell</i> (1889). Emili Vilanova: <i>Escenes barcelonines</i> (1886), <i>Gent de casa</i> (1889). General Ginestà Punset: <i>La pubilleta del Molins</i> (1896). Jacint Verdaguer: <i>Excursions i viatges</i> (1887), <i>Dietari d'un pelegrí a Terra</i> (1889). Joan Pons i Massaveu: <i>La colla del carrer</i> (1887). Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Lluís Bertran Nadal i Canudas: <i>Benet Roure</i> (1887). Narcís Oller: <i>L'escanya-pobres</i> (1884), <i>Vilanuiu</i> (1885). Víctor Català: <i>Lo cant dels mesos</i> (1902), <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Llibre blanc</i> (1905), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907), <i>La Mare-Balena</i></p>

			(1920), <i>Jubileu</i> (1951).
ocell	ocell, ozell, ocells, ocellet, ocellàs, ocellot, ocellic, ocellets, ocellots, ocellics, ocellons, ocellins, ocellassos	1	Antoni Bulbena i Tusell: <i>L'eclésiastès o lo predicador</i> (1901).
olivet		12	Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Ombrívoles</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
patac	patac, patach, petac, patacs, petacs	2	Víctor Català: <i>Ombrívoles</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905).
remirgolat	remirgolat	3	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
seti	seti, sèti, séti, setis, sétis	20 (7 dels quals en obres de Víctor Català)	Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908). Marià Vayreda: <i>Records de la darrera carlinada</i> (1898), <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
terrassà	terrassà, terrassá, terressà, terrasans, terrassàns, terraçans, terrassáns, terrasans	10	Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Bernat Morales Sanmartín: <i>Idil·lis levantins</i> (1910). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911).
terrassana	terrassana, terrasanes	1 ³	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
tirada	tirada	6 ⁴	Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905).

³ En la cerca realitzada en el document Word facilitat per l'Institut d'Estudis Catalans i Jordi Boix els resultats són 3.

⁴ Dels 19 resultats obtinguts a la cerca, s'han tingut en compte només els exemples en què *tirada* anava seguida d'algun líquid o beguda, que sumen un total de 6.

			Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902), <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905).
xòrrec	xòrrech, xòrrechs, xòrrechs	2 (només en obres de Víctor Català)	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
-	sia, sía (1a persona present subjuntiu)	4 (3 dels quals en obres de Víctor Català)	Antoni Bulbena i Tusell: <i>L'eclésiastès o lo predicador</i> (1901). Víctor Català: <i>Caires vius</i> (1907).
-	sia, sía (3a persona present subjuntiu)	138	Antoni Bulbena i Tusell: <i>L'eclésiastès o lo predicador</i> (1901). Antoni Careta i Vidal: <i>Narracions estranyes</i> (1905). Joan Rosselló i Crespí: <i>Manyoc de fruita mallorquina</i> (1903). Miquel dels Sants Oliver: <i>L'hostal de la Bolla</i> (1903). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911). Víctor Català: <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907). Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905), <i>Caires vius</i> (1907).
-	sigia (1a persona present subjuntiu)	0	-
-	sigia, sígia (3a persona present subjuntiu)	86	Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Joaquim Ruyra: <i>Jacobé</i> (1902). Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898).
-	sigui, sígui (1a persona present subjuntiu)	6	Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905). Josep Pous i Pagès: <i>Empordaneses</i> (1905). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898), <i>Pilar Prim</i> (1906). Víctor Català: <i>Drames rurals</i> (1902).
-	sigui, sígui (3a persona	130	Esteve Caseponce: <i>Contes vallespirencs</i> (1905).

	present subjuntiu)		Joaquim Ruyra: <i>Jacobé</i> (1902). Josep Berga i Boix: <i>L'estudiant de la Garrotxa</i> (1895). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908). Marià Vayreda: <i>Records de la darrera carlinada</i> (1898). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902).
-	ser, 'ser, sér, sèr, sêr	830	Bernat Morales Sanmartín: <i>Idil·lis levantins</i> (1910). Eduard López-Chávarri: <i>Cuentos lírics</i> (1907). General Ginestà Punset: <i>La pubilleta del Molins</i> (1896). Josep Maria Folch i Torres: <i>Aventures extraordinàries d'en Massagan</i> (1910). Marià Vayreda: <i>La punyalada</i> (1904). Narcís Oller: <i>Pilar Prim</i> (1906). Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901).
-	esser, ésser, essér, èsser, essèr	422	Miquel dels Sants Oliver: <i>L'hostal de la Bolla</i> (1903). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Cosme Vidal i Rosich: <i>La gent del llamp</i> (1903). Víctor Català: <i>Caires vius</i> (1907). Josep Maria Folch i Torres: <i>Aventures extraordinàries d'en Massagan</i> (1910). Salvador Galmés: <i>Flor de card</i> (1911).
-	éssere	28 (tots pertanyen a <i>Solitud</i>)	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).
-	creixer, créixer, crèixer	21	General Ginestà Punset: <i>La pubilleta del Molins</i> (1896). Narcís Oller: <i>La bogeria</i> (1898).

			<p>Raimon Casellas: <i>Els sots feréstecs</i> (1901). Santiago Rusiñol: <i>El poble gris</i> (1902). Josep Pous i Pagès: <i>Per la vida</i> (1903). Cosme Vidal i Rosich: <i>La gent del llamp</i> (1903). Víctor Català: <i>Ombrívols</i> (1904), <i>Solitud</i> (1905). Salvador Guinot i Vilar: <i>Escenes castelloneses</i> (1905). Eduard López-Chávarri: <i>Cuentos lírics</i> (1907). Juli Vallmitjana: <i>Sota Montjuïc</i> (1908).</p>
-	créixere	1	Víctor Català: <i>Solitud</i> (1905).

ANNEX 13: Cerques CORDE

Formes	ocurrències	Autors i obres destacats
mesmo	228 (32 doc.) ⁵	Antonio Agraz: <i>Palabras de cateto [Romances publicados en la CNT]</i> (1936) Duque de Rivas (Ángel de Saavedra): <i>Romances históricos</i> (1841). José de Espronceda: <i>El diablo mundo</i> (1840-1841).
mesma	65 (25 doc.)	José Zorilla: <i>Leyendas</i> (1845).
mesmos	29 (13 doc.)	(períodes massa antics)
mesmas	7 (7 doc.)	(períodes massa antics)
dende	1456 (110 doc.)	Ángel Ganivet: <i>Los trabajos del infatigable creador Pío Cid</i> (1898). Benito Pérez Galdós: <i>El audaz. Historia de un radical de antaño</i> (1871), <i>Trafalgar</i> (1873), <i>Misericordia</i> (1897), <i>Vergara</i> (1899). Javier Fuentes y Ponte: <i>Murcia se fue</i> (1872). José María de Perada: <i>El fin de una raza [Esbozos y rasguños]</i> (1880), <i>Sotileza</i> (1885–1888), <i>La puchera</i> (1889), <i>Peñas arriba</i> (1895). José María de Perada: <i>Tipos y paisajes</i> (1871).
agora	9220 (208 doc.)	Braulio Foz: <i>Vida de Pedro Saputo</i> (1844). Javier Fuentes y Ponte: <i>Murcia que se fue</i> (1872). José María de Perada: <i>Sotileza</i> (1885-1888). Mariano José de Larra: <i>El doncel de don Enrique el Doliente</i> (1834). Nicasio Camilo Jover: <i>Las amarguras de un rey</i> (1856). Ramón de Mesonero Romanos: <i>Escenas de 1833 [Panorama matritense (primera serie 1832-1835)]</i> (1833).
fantesía	12 (8 doc.)	Benito Pérez Galdós: <i>Marianela</i> (1878), <i>El caballero encantado</i> (1909). Javier Fuentes y Ponte: <i>Murcia que se fue</i> (1872). José María de Perada: <i>Don Gonzalo González de la Gonzalera</i> (1879), <i>El fin de una raza [Esbozos y rasguños]</i> (1880), <i>La puchera</i> (1889).
hati	2 (1 doc.)	Anònim: <i>Relatos moriscos</i> (1600).
mirai	4 (2 doc.)	Anònim: <i>Sermón de Aljubarrota, con las glosas de D. Diego Hurtado de Mendoza</i> (1545).

⁵ L'abreviatura *doc.* significa *document* o *documents*.

		Marciano Curiel Merchán: <i>Cuentos extremeños</i> (1944).
icís	0	-
heis	0	-
mosotros	6 (4 doc.)	Ana Francisca Abarca de Bolea: <i>Vigilia y octavario de San Juan Baptista</i> (1679). Benito Pérez Galdós: <i>El audaz. Historia de un radical de antaño</i> (1871). Hermilio Alcalde del Río: <i>Escenas cántabras (apuntes del natural), Segunda serie</i> : (1928). Ramón de Mesonero Romanos: <i>Escenas de 1833 [Panorama matritense (primera serie 1832-1835)]</i> (1833).
endedantes	34 (11 doc.)	Francisco Guerra Navarro: <i>Los cuentos famosos de Pepe Monagas</i> (1941). Hermilio Alcalde del Río: <i>Escenas cántabras (apuntes del natural)</i> (1914), <i>Escenas cántabras (apuntes del natural), Segunda serie</i> (1928). José María de Pereda: <i>Tipos y paisajes</i> (1871), <i>Don Gonzalo González de la Gonzalera</i> (1879), <i>Sotileza</i> (1885-1888), <i>La puchera</i> (1889), <i>Peñas arriba</i> (1895). Ramón Pérez de Ayala: <i>El curandero de su horna</i> (1926).
aína	405 (55 doc.)	Álvaro Cuqueiro: <i>La moceades de Ulises</i> (1930). Anònim: <i>Cuentos populares españoles</i> (1920). Azorón (José Martínez Ruiz): <i>Superrealismo. Prenovela</i> (1929). Benito Pérez Galdós: <i>La batalla de los Arapiles</i> (1875). Emilia Pardo Bazán: <i>Un viaje de novios</i> (1881), <i>La Tribuna</i> (1883). Eugenio Noel: <i>Las siete cucas</i> (1927). Francisco García Pavón: <i>El reinado de Witiza</i> (1968). José María de Perada: <i>Don Gonzalo González de la Gonzalera</i> (1879), <i>El fin de una raza [Esbozos y rasguños]</i> (1880), <i>La puchera</i> (1889). Miguel de Cervantes Saavedra: <i>La gitanilla [Novelas ejemplares]</i> (1613). Ramón María del Valle-Inclán: <i>La corte de los milagros</i> (1927-1931). Ramón Pérez de Ayala: <i>Tigre Juan</i> (1926), <i>El curandero de su horna</i> (1926). Salvador González Anaya: <i>La oración de la Tarde</i> (1929). Serafín Estébanez Calderón: <i>Escenas andaluzas, bizarrías de la tierra, alardes de</i>

		<i>toros, rasgos populares, cuadros de costumbres</i> (1847).
encomenzar	0	-
entodavía	30 (6 doc.)	Felipe Trigo: <i>Los abismos</i> (1913). Francisco Guerra Navarro: <i>Los cuentos famosos de Pepe Monagas</i> (1941-1961). José Francisco de Isla: <i>Historia del famoso predicador Fray Gerundio de Campazas alias Zotes</i> (1758). José María de Pereda: <i>Tipos y paisajes</i> (1871). Ramón Pérez de Ayala: <i>Tigre Juan</i> (1926).
enjamás	8 (2 doc.)	Ángel Ganivet: <i>Los trabajos del infatigable creador Pío Cid</i> (1898). José Francisco de Isla: <i>Historia del famoso predicador Fray Gerundio de Campazas alias Zotes</i> (1758).
pintiparado	20 (16 doc.)	Alfonso Grosso: <i>La zanja</i> (1961). Benito Pérez Galdós: <i>El audaz. Historia de un radical de antaño</i> (1871), <i>Trafalgar</i> (1873), <i>Los Apostólicos</i> (1879). Camilo José Cela: <i>La colmena</i> (1951-1969). Carlos Coello: <i>Cuentos inverosímiles</i> (1872–1878). Eduardo Barriobero y Herrán: <i>Las ánimas benditas</i> (1932). Fernán Caballero (Cecilia Böhl de Faber): <i>Clemencia</i> (1852). Francisco Navarro Villoslada: <i>Doña Urraca de Castilla</i> (1849). José María de Perada: <i>Sotileza</i> (1885–1888). Salvador González Anaya: <i>La oración de la Tarde</i> (1929). Serafín Estébanez Calderón: <i>Escenas andaluzas, bizarrías de la tierra, alardes de toros</i> (1847).
pintiparada	24 (19 doc.)	Ángel Ganivet: <i>Los trabajos del infatigable creador Pío Cid</i> (1898). Benito Pérez Galdós: <i>Rosalía</i> (1872), <i>Fortunata y Jacinta</i> (1885-1887), <i>De Cartago a Sagunto</i> (1911). Emilia Pardo Bazán: <i>Un viaje de novios</i> (1881). Eugenio Noel: <i>Las siete cucas</i> (1927). Fernán Caballero (Cecilia Böhl de Faber): <i>La gaviota</i> (1849). José María de Perada: <i>La puchera</i> (1889).

		<p>Juan Valera: <i>Juanita la Larga</i> (1895). Miguel de Cervantes Saavedra: <i>El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha</i> (1605), <i>Rinconete y Cortadillo [Novelas ejemplares]</i> (1613), <i>Segunda parte del ingenioso caballero don Quijote de la Mancha</i> (1615). Salvador González Anaya: <i>La oración de la Tarde</i> (1929). Serafín Estébanez Calderón: <i>Escenas andaluzas, bizarrías de la tierra, alardes de toros, rasgos populares, cuadros de costumbres</i> (1847).</p>
pintiparados	5 (5 doc.)	<p>Benito Pérez Galdós: <i>Los Apostólicos</i> (1879). Eugenio Noel: <i>Las siete cucas</i> (1927). Francisco de Quevedo y Villegas: <i>Cuento de cuentos</i> (1626). Miguel de Cervantes Saavedra: <i>Segunda parte del ingenioso caballero don Quijote de la Mancha</i> (1615). Ricardo León: <i>Cristo en los infiernos</i> (1941).</p>
pintiparadas	0	-
galano	21 (13 doc.)	<p>Agustín de Rojas Villadrando: <i>El viaje entretenido</i> (1603). Augusto Vivero: <i>Un enchufista</i> (1933). Bernardo de Valbuena: <i>Siglo de Oro en las selvas de Erífila</i> (1608). Braulio Foz: <i>Vida de Pedro Saputo</i> (1844). Francisco López de Úbeda: <i>La pícaro Justina</i> (1605). Pedro Hernández de Villaumbrales: <i>Peregrinación de la vida del hombre</i> (1552). Serafín Estébanez Calderón: <i>Escenas andaluzas, bizarrías de la tierra, alardes de toros, rasgos populares, cuadros de costumbres</i> (1847). Wenceslao Fernández Flórez: <i>Volvoreta</i> (1917-1945).</p>
galana	84 (54 doc.)	<p>Agustín de Rojas Villadrando: <i>El viaje entretenido</i> (1603). Benito Pérez Galdós: <i>El doctor Centeno</i> (1883), <i>La de Bringas</i> (1884), <i>Tormento</i> (1884), <i>Torquemada y San Pedro</i> (1895), <i>El abuelo (novela en cinco jornadas)</i> (1897), <i>Bodas reales</i> (1900), <i>O'Donell</i> (1904), <i>La Primera República</i> (1911). Enrique Gil y Carrasco: <i>El Señor de Bembibre</i> (1844). Francisco Ayala: <i>Los usurpadores</i> (1949-1950). Francisco Guerra Navarro: <i>Los cuentos famosos de Pepe Monagas</i> (1941-1961).</p>

		<p>Javier Fuentes y Ponte: <i>Murcia que se fue</i> (1872). José María de Perada: <i>La puchera</i> (1889), <i>Peñas arriba</i> (1895). Juan Valera: <i>Pepita Jiménez</i> (1874). Mariano José de Larra: <i>El doncel de don Enrique el Doliente</i> (1834). Vicente Blasco Ibáñez: <i>Mare nostrum</i> (1918). Wenceslao Ayguals de Izco: <i>La Bruja de Madrid</i> (1850). Wenceslao Fernández Flórez: <i>Volvoreta</i> (1917-1945), <i>El bosque animado</i> (1943).</p>
galanos	18 (13 doc.)	<p>Anònim: <i>Polindo</i> (1526). Benito Pérez Galdós: <i>Mendizábal</i> (1898), <i>La estafeta romántica</i> (1899), <i>España sin rey</i> (1908). Bernardo de Valbuena: <i>Siglo de Oro en las selvas de Erífle</i> (1608). Mariano José de Larra: <i>El doncel de don Enrique el Doliente</i> (1834). Miguel de Cervantes Saavedra: <i>El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha</i> (1605). Pedro Hernández de Villaubrales: <i>Peregrinación de la vida del hombre</i> (1552). Ricardo León: <i>Cristo en los infiernos</i> (1941). Salvador González Anaya: <i>La oración de la Tarde</i> (1929).</p>
galanas	52 (41 doc.)	<p>Benito Pérez Galdós: <i>El doctor Centeno</i> (1883), <i>Realidad</i> (1889), <i>Novela en cinco jornadas</i> (1889), <i>Torquemada en la Cruz</i> (1893), <i>Torquemada y San Pedro</i> (1895), <i>Misericordia</i> (1897), <i>Zumalacárregui</i> (1898), <i>Mendizábal</i> (1898), <i>O'Donnell</i> (1904), <i>La vuelta al mundo en la Numancia</i> (1906). Anònim: <i>Traducción de Tirante el Blanco de Joanot Martorell</i> (1511). Eugenio Noel: <i>Las siete cucas</i> (1927). Emilia Pardo Bazán: <i>La Quimera</i> (1905). Miguel de Cervantes Saavedra: <i>El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha</i> (1605), <i>La española inglesa [Novelas ejemplares]</i> (1613), <i>Segunda parte del ingenioso caballero don Quijote de la Mancha</i> (1615). José María de Perada: <i>La puchera</i> (1889). Luis Coloma: <i>Pequeñeces</i> (1891). Javier Fuentes y Ponte: <i>Murcia se fue</i> (1872).</p>

		Carlos Coello: <i>Cuentos inverosímiles</i> (1872–1878).
intinción	15 (6 doc.)	Anònim: <i>Leyenda de Alejandro Magno</i> (1550). Anònim: <i>Traducción de Tirante el Blanco de Joanot Martorell</i> (1511). Cristóbal de Villalón: <i>El Crótalo de Cristóforo Gnofoso</i> (1553-1556). Francisco Delicado: <i>La Lozana Andaluza</i> (1528). Juan de Timoneda: <i>El Patrañuelo</i> (1566). Pedro Manuel Jiménez de Urrea: <i>Jardín de Hermosura</i> (1516).
antimano	0	-